

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΥΘΗΡΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ • ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2010 • ΕΤΟΣ Η' • ΤΕΥΧΟΣ 27

ΤΟ ΑΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ καὶ ἡ Μία τοῦ Χριστοῦ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία

Τό Πανάγιο Πνεῦμα, ὁ εἷς τῆς Τριάδος, τό τρίτο Θεῖο Πρόσωπο Αὐτῆς, ὁ Οὐράνιος Βασιλεὺς, ὁ Παράκλητος τῆς Ἐκκλησίας, «τό Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρών καί τά πάντα πληρών, ὁ θησαυρός τῶν ἀγαθῶν καί ζωῆς χορηγός», τό Ὅποῖον ἐκπορεύεται ἀπό τόν Θεόν Πατέρα, κατεπέμφθη εἰς τοὺς Ἁγίους Μαθητάς καί Ἀποστόλους τοῦ Χριστοῦ ἀπό τόν Ἀναστάντα καί Ἀναληφθέντα εἰς τοὺς Οὐρανοὺς Σωτῆρα καί Λυτρωτὴν μας Κύριον Ἰησοῦν, κατὰ τὴν μεγάλη καί Ἁγία ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς.

Ὁ Ὁρθόδοξος τοῦ Κυρίου Λαός ψάλλει πανηγυρικά καί πανευφρόσυνα κατὰ τὴν Μεγάλη αὐτῆ Δεσποτική ἑορτή:

«Φῶς ὁ Πατήρ, Φῶς ὁ Λόγος, Φῶς καί τό Ἅγιον Πνεῦμα, ὅπερ ἐν γλώσσαις πυρίναις, τοῖς Ἀποστόλοις ἐπέμφθη, καί δι' αὐτοῦ πᾶς ὁ κόσμος φωταγωγεῖται, Τριάδα σέβειν Ἁγίαν».

«Τό Πνεῦμα τό Ἅγιον, φῶς καί ζωή, καί ζωσα πηγὴ νοερά, Πνεῦμα σοφίας, Πνεῦμα συνέσεως, ἀγαθόν, εὐθές, νοερόν, ἡγεμονεῦον, καθαίρον τά πταίσματα· Θεός καί θεοποιοῦν, πῦρ ἐκ πυρῶς

προϊόν, λαλοῦν, ἐνεργοῦν, διαιροῦν τά χαρίσματα· δι' οὐ Προφήται ἅπαντες, καί Θεοῦ Ἀπόστολοι, μετὰ Μαρτύρων ἐστέφθησαν· ξένον ἄκουσμα, ξένον θέαμα, πῦρ διαιρούμενον, εἰς νομάς χαρισμάτων».

Ἡ ἐπιφοίτησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατὰ τὴν μεγάλην Κυριακὴν τῆς Ἁγίας Πεντηκοστῆς ση-

ματοδοτεῖ, ὡς γνωστόν, τὴν Γενέθλιον ἡμέραν τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Τό Ἅγιον Πνεῦμα, τό ὅποῖον «πάντα χορηγεῖ... βρῦει προφητείας, ἱερέας τελειοῖ, ἀγραμμάτους σοφίαν ἐδίδαξεν, ἀλιεῖς Θεολόγους ἀνέδειξεν, ὅλον συγκροτεῖ τόν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας», εἶναι τό ἀνεκτίμητον δῶρον τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καί τόν κόσμον ὅλον, ἡ πνευματικὴ κινητήριος δύναμις τῶν πάντων.

Προφήται καί προφητεῖαι, **Ἀπόστολοι** - **Ἐπισκοποὶ** καί Ἱερωσύνη,

Σοφοὶ κατὰ Θεόν καί σοφία πνευματικὴ, **Μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ** καί ἀληθῆς χριστιανικὴ μαρτυρία, **Διδάσκαλοι φωτεινοὶ** καί θεοφώτιστοι καί φῶς ἀληθινόν καί ζωὴ πνευματικὴ, **Πατέρες οὐρανόφωτοι** καί οὐρανόφρονες καί θεοχαρίτωτα θεολογικά καί ἀγιοπνευματικά συγγράμματα, χαρισματοῦχοι καί

Συνέχεια στή σελ. 2

ΤΟ ΑΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ και ἡ Μία τοῦ Χριστοῦ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία

Συνέχεια ἀπό τήν σελ.1

χαρίσματα πνευματικά, ὅλοι καί ὅλα ἐκπορεύονται, ἐμπνέονται, συγκροτοῦνται, ἐνεργοποιούνται καί καθοδηγοῦνται ἀπό τό Πανάγιο Πνεῦμα.

Ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἡ Μία, Ἁγία, Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία, ἔχει Κεφαλὴν τόν Κύριόν μας Ἰησοῦν Χριστόν καί τά πάντα χορηγοῦνται ἐν αὐτῇ ὑπό τοῦ «Κυρίου καί Ζωοποιοῦ» Ἀγίου Πνεύματος. «*Ἀγίῳ Πνεύματι πᾶσα ψυχὴ ζωοῦται, καί καθάρσει ὑψοῦται, λαμπρύνεται, τῇ Τριαδικῇ Μονάδι, ἱεροκρυφίως*». «*Ἀγίῳ Πνεύματι ἀναβλύζει τὰ τῆς χάριτος ρεῖθρα, ἀρδεύοντα ἅπασαν τήν κτίσιν πρὸς ζωογονίαν*».

Ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία εἶναι ἡ ταμειοῦχος τῆς Χάριτος τοῦ Ἀγίου Πνεύματος. Τό Ἅγιον Πνεῦμα τελειουργεῖ τά Θεῖα Μυστήρια, τελειοποιεῖ τούς Ἱερεῖς καί Ἀρχιερεῖς, χορηγεῖ τά θεῖα χαρίσματα εἰς τούς πιστούς καί ἀπεργάζεται ὅλα ὅσα γίνονται ἐντός τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ κιβωτός τῆς σωτηρίας μας, τό ἀνεξάντλητο ψυχοσωματικό ἱατρεῖο, τό πνευματικό θερμοκήπιο τῶν χριστιανῶν.

Τό Ἅγιον Πνεῦμα, ἐνῶ μέ τήν Θεῖα Του παρουσία εὐεργετεῖ ὅλον τόν κόσμον, ὅλο τό σύμπαν, ἀφοῦ εἶναι «*ὁ πανταχοῦ παρών καί τά πάντα πληρῶν*», ἐν τούτοις δρᾷ καί ἐνεργεῖ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, μέσα εἰς τόν Θεανθρώπινον ζῶντα ὄργανισμόν τῆς (Κεφαλῇ ὁ Χριστός - Σῶμα ἡ Ἁγία Του Ἐκκλησία), μέ τήν προϋπόθεσιν ὅτι φυλάσσεται «*ἡ ἐνότης τῆς πίστεως καί ἡ κοινωμία τοῦ Ἀγίου Πνεύματος*», τηρεῖται ἀπαρασάλευτος ἡ θεοπαράδοτος ἀπό τόν Θεῖον Διδάσκαλον Ἰησοῦν Χριστόν, τόν Δομήτορα τῆς Ἐκκλησίας, πίστις καί φυλάσσεται ἀνόθευτος ἡ διδασκαλία καί ἡ Παρά-

δοσις τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καί τῶν Θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ δογματικοὶ ὅροι, οἱ θεῖοι καί Ἱεροὶ Κανόνες καί ἡ ἐν γένει διδαχὴ τῶν Ἁγίων Οἰκουμενικῶν καί Τοπικῶν Συνόδων. Καί ὅταν ἐξασφαλιζονται αἱ προϋποθέσεις τῆς ἐνότητος τῆς πίστεως, τότε ἔρχεται ὡς θεῖα καί πνευματικὴ εὐλογία ἡ κοινωμία τοῦ Ἀγίου Πνεύματος.

Ἡ ὕπαρξις τοῦ σχίσματος τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν ἢ τοῦ οἰουδήποτε σχίσματος, ποτέ δέν διασπᾷ, δέν εἶναι δυνατόν νά διασπᾷ τήν ἐνότητα τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Εἴαν ὑπάρχουν, καί ὄντως ὑπάρχουν πολ-

λοὶ ἀπεσχισμένοι χριστιανοί, χριστιανοὶ πού ζοῦν μέσα στήν αἵρεσι καί τό σχίσμα, αὐτό εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν σημαίνει ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ σήμερα εἶναι διηρημένη ἢ ὅτι δέν ἰσχύει τό δόγμα τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ὅπως πρεσβεύει ἡ παναίρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ μέ τήν κακόδοξη θεωρία τῶν κλάδων, «*τῶν ἰσοτίμων Ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν*», «*τῶν διίσταμένων ἀδελφῶν*», τῆς ἐννοίας τῆς Ἐκκλησίας χαρακτηριζομένης ὡς εὐρυτέρας τῆς ἐννοίας τῆς Ὁρθοδοξίας κ.ἄ.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἀναμφισβητήτως ἀποτελεῖ τήν Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καί Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν ὡς διασώζουσα καί διαφυλάττουσα ἀκεραίαν καί ἀνόθευτον τήν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, τήν Κυριακὴν, Ἀποστολικὴν καί Πατερικὴν Διδασκαλίαν, τά θεῖα δόγματα καί τούς Ἱεροὺς Κανόνες τῶν Ἁγίων Οἰκουμενικῶν καί Τοπικῶν Συνόδων εἶναι ἡ μόνη θεματοφύλαξ τῆς Θεῖας Ἀληθείας, ἡ Μία καί Μόνη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ Κιβωτός τῆς σωτηρίας.

Στά παιδιά μας για τούς σχολικούς διαγωνισμούς

Άγαπητά μου παιδιά,
ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Λίγες μέρες πριν από τις Πανελλαδικές και τις σχολικές εξετάσεις σας αισθάνομαι την ανάγκη να επικοινωνήσω μαζί σας για να σας εύχηθώ:

Καλή επιτυχία!

Συμμερίζομαι, μαζί με τούς Ίερείς μας, τούς κόπους, τούς μόχθους, τις άγρυπνίες, τις αγωνίες και τις μελέτες σας για να ανταποκριθίτε κατά τον καλύτερο και επιτυχέστερο τρόπο στους διαγωνισμούς σας.

Ίδιαίτερα αυτόν τον καιρό έχετε την άμεριστη

σας θα παρακαλούμε καθημερινά τον ΠΑΝΑΓΙΟ ΘΕΟ, την Μεγάλη μας Προστάτιδα και Πολιούχη ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ, τον Προστάτη μας ΟΣΙΟ ΘΕΟΔΩΡΟ, πού γιορτάζει σέ λίγο, την Προστάτιδά μας ΟΣΙΟΠΑΡΘΕΝΟΜΑΡΤΥΡΑ ΕΛΕΣΑ και τον νεώτερο Προστάτη μας ΟΣΙΟ ΑΝΘΙΜΟ τον νέο τον έν Κεφαλληνία, για τον φωτισμό και την ένίσχυσι στις εξετάσεις σας.

Ίδιαίτερα τις μέρες των Πανελλαδικών και των σχολικών εξετάσεών σας θα γίνεται Θεία Λειτουργία, ειδικά για σας και την επιτυχία σας, στη Χώρα ή στους 1. Ναούς της Μυρτιδιώτισσας, Άγ. Ἐλέσης, Ὁσίου Θεοδώρου, Ἄγ. Μόνης, Παναγίας Κοντελετούς, Ἱλαρίωτισσας Ποταμού, Παναγίας Δέσποινας Καραβά κ.ά., κατά τό ακόλουθο πρόγραμμα.

Τήν ώρα πού έσεεις θά διαγωνίζεσθε - έπειτα από τις τόσες προσπάθειες μελέτης και εκμάθησης των μαθημάτων σας- στό Σχολείο, ή Τοπική μας Ἐκκλησία θά λειτουργή σέ μία ή περισσότερες Ἐκκλησίες για σας, μνημονεύοντας τά όνόματά σας, πού πήραμε από τά Σχολεία σας. Ἐτσι θά πραγματοποιεῖται και τό «σύν Θεῶ» (cum Dei) των αρχαίων Λατίνων στήν όλη σας προσπάθεια.

Καλή δύναμι, πλούσιο τον Θείο φωτισμό και καλή επιτυχία.

Μέ εγκάρδιες πατρικές εύχές και άγάπη
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ο Κυθήρων Σεραφείμ

συμπράτασι και βοήθεια των καλών σας γονέων, συγγενών και φιλικών σας προσώπων.

Ο Ἐπίσκοπος και οι Ἱερείς τής νήσου μας θά έπαγρυπνούν κοντά σας με τις προσευχές. Μαζί με

Πρόγραμμα Θείων Λειτουργιών για τά σχολικά νιάτα

Παρασκευή 14 Μαΐου 2010, Θεία Λειτουργία εις Ἱερών Ναόν Ἁγίας Ἄννης Χώρας.

Δευτέρα 17 Μαΐου 2010, Θεία Λειτουργία εις τήν Ἱεράν Μονήν Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης.

Τρίτη 18 Μαΐου 2010, Θεία Λειτουργία εις Ἱερόν Ναόν Ἁγίας Ἄννης Χώρας.

Τετάρτη 19 Μαΐου 2010, Θεία Λειτουργία εις τήν Ἱεράν Μονήν τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου.

Πέμπτη 20 Μαΐου 2010, Θεία Λειτουργία εις τό άνακαισιθέν παρεκκλήσιον Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγ.Νικο-

λάου Ἄντικυθήρων.

Παρασκευή 21 Μαΐου 2010, Θεία Λειτουργία εις τόν πανηγυρίζοντα Ἱερόν Ναόν Ἁγ.Κωνσταντίνου Λιβαδίου, παρουσία ἱεροῦ άποτμήματος **των ἱερών Λειψάνων των Θεοστέπων Βασιλέων άγιών Κωνσταντίνου και Ἐλένης.**

Τρίτη 25 Μαΐου 2010, Θεία Λειτουργία εις τήν Ἱεράν Μονήν Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης.

Τετάρτη 26 Μαΐου 2010, Θεία Λειτουργία εις τήν Ἱεράν Μονήν Ὁσίου Θεοδώρου.

Πέμπτη 27 Μαΐου 2010, Θεία Λειτουργία εις τόν Ἱ. Ναόν Παναγίας Δέσποινας Καραβά.

Παρασκευή 28 Μαΐου 2010, Θεία Λειτουργία εις τήν Ἱερὸν Ναόν Ἀγίας Ἐλέσης.

Δευτέρα 31 Μαΐου 2010, Θεία Λειτουργία εις τήν Ἱερὰν Μονήν Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης.

Τρίτη 1 Ἰουνίου 2010, Θεία Λειτουργία εις Ἱ. Ναόν Ἀγίας Ἄννης Χώρας.

Πέμπτη 3 Ἰουνίου 2010, Θεία Λειτουργία εις Ἱερὸν Ναόν Κοιμήσεως Θεοτόκου «Κοντελετοῦς» Λιβαδίου.

Παρασκευή 4 Ἰουνίου 2010, Θεία Λειτουργία εις Ἱερὸν Ναόν Παναγίας Ἐλεούσης Φρατσίων.

Δευτέρα 7 Ἰουνίου 2010, Θεία Λειτουργία εις Ἱερὸν Ναόν Ἀγίας Ἐλεούσης Χώρας.

Τετάρτη 9 Ἰουνίου 2010, Θεία Λειτουργία εις Ἱερὸν Ναόν Ἀγίας Ἐλέσης.

Πέμπτη 10 Ἰουνίου 2010, Θεία Λειτουργία εις Ἱερὰν Μονήν Ἀγ. Αναργύρων, Ξερουλάκι.

Παρασκευή 11 Ἰουνίου 2010, Θεία Λειτουργία εις Ἱερὸν Ναόν Ἀγίου Χαραλάμπους Καραβά.

Δευτέρα 14 Ἰουνίου 2010, Θεία Λειτουργία εις Ἱερὰν Μονήν Ἀγίας Μόνης.

Τρίτη 15 Ἰουνίου 2010, Θεία Λειτουργία εις Ἱερὰν Μονήν Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης.

Τετάρτη 16 Ἰουνίου 2010, Θεία Λειτουργία εις Ἱερὸν Ναόν Ὁσίας Πελαγίας - Ἀγίας Πελαγίας.

Πέμπτη 17 Ἰουνίου 2010, Θεία Λειτουργία εις Ἱερὸν Ναόν Παναγίας Ἰλαριωτίσσης Ποταμοῦ.

Τό Λύκειο Κυθήρων στήν Ἀγία Ἐλέσα γιά τήν Ἀκολουθία τῶν Χαιρετισμῶν

Ὅπως κάθε χρόνο κι ἐφέτος προσεκλήθησαν οἱ μαθητές καί οἱ μαθητρίες τοῦ Λυκείου μας, μέ τούς Καθηγητές-τριες τους, στό ὁμορφο καί Κατανυκτικό Μοναστήρι τῆς Ἀγίας Προστάτιδος μας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἐλέσης, γιά τήν Ἀκολουθία τῶν Χαιρετισμῶν, στίς 12 Μαρτίου ἐ.ἔ.

Μέ χαρά ἀνταποκρίθηκαν τά παιδιά καί οἱ δάσκαλοι τους καί μέ κατάνυξι καί μέθεξι καρδιάς συμμετείχαν στήν ὠραία αὐτή σαρακοσιανή Ἀκολουθία τῆς Παναγίας, στήν ὁποία προεξήρχε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Σεραφεῖμ, ὁ ὁποῖος καί ὠμίλησε σύντομα καί ἐπίκαιρα, ἀναλύοντας ἕναν ἀπό τούς χαιρετισμούς πρός τήν Θεοτόκο Μαρία, καί ἔψαλε χορός Ἱεροψαλτῶν ὑπό τήν διεύθυνσι τοῦ Θεολόγου Καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Λουράντου.

Μετά τό πέρασ τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Ἀκολουθίας ἐγινε ἡ δεξίωσις τῶν προσκεκλημένων μέ ρόφημα καί νηστήσιμα ἐδέσματα καί γλυκά στό Ἱγουμενεῖο τῆς Ἱ.Μονῆς. Ὁ Σεβασμιώτατος, ἀφοῦ ἐχαιρέτισε ἐγκάρδια τήν σύναξι παρεκάλεσε τόν π. Πέτρο Μαριᾶτο, ἱατρό, νά παρουσιάσῃ σύντομα καί περιληπτικά τό ὠραῖο θέμα του «οἱ δύο Παράδεισοι»,

πού εἶχε ἀναπτύξει μέ ἐπιτυχία πρόσφατα στή Σχολή Γονέων. Ὁ γνωστός καί ἀγαπητός σέ ὅλους π. Πέτρος παρουσίασε μέ τήν πιό δυνατή συντομία τό θέμα του καί ἐστίασε τήν προσοχή καί τόν λόγο του στίς δύο μεγάλες καί ζημιόγρονες ἐξαρτήσεις τῶν νέων, στό **Internet** (ὅταν γίνεται κακή καί

ὑπερβολική χρῆσις του) καί **τά ναρκωτικά**.

Ὁ τρόπος καί ἡ σαφήνεια, μέ τήν ὁποία ἐγινε ἡ ἐπικοινωνία αὐτή μέ τά παιδιά, εὐχαρίστησε καί ὠφέλησε ὅλους, πού ἀποτελοῦσαν τήν ὠραία αὐτή ὁμήγυρι.

Ἡ Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας καί ἡ Ἱερά Λιτάνευσις τῆς Παναγίας τῆς Μυρτιδιωτίσσης

Γράφει ἡ κ.Γιάννα Καραβοκύρη, Θεολόγος

Ἡ ἡμέρα τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας σημαίνει νίκη τῆς Ὁρθοδοξίας μας κατά τῆς εικονομαχίας, ἀλλά καί νίκη ἐναντίον ὅλων τῶν αἰρέσεων καί κακοδοξιῶν, παλαιῶν καί νεωτέρων. Γιά τό νησί μας ἡ ἡμέρα αὐτή ἔχει ἀκόμη μία ξεχωριστή σημασία, ἀφοῦ ἤδη ἀπό τό 1841, τήν Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας, ξεκινάει τό κορυφαῖο θρησκευτικό ἔθιμο τοῦ νησιοῦ μας, ἡ λεγόμενη «Γύρα» τῆς Παναγίας μας.

Τό πρῶτό τῆς 21ης Φεβρουαρίου 2010 ἐτελέσθη ὁ Ὁρθος καί ἡ πανηγυρική Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη μας κ. Σεραφεῖμ.

Συλλειτουργήσαν μαζί του ὁ Παν. Ἀρχιμ. π. Πέτρος Κασιμάτης, Ἡγούμενος Ἱερᾶς Μ. Ὁσίου Θεοδώρου, ὁ Παν/τος Ἀρχιμ. π. Πέτρος Σκλάβος καί ὁ Αἰδ. Πρωτ. π. Ἀνθιμος Βενέρης, ὑπό τούς μελωδικούς βυζαντινοῦς ἤχους τῆς τοπικῆς μας ἐκκλησιαστικῆς χορωδίας, διευθύνοντος τοῦ χοράρχου τῆς κ. Γεωργ. Λουράντου, καθηγητοῦ Θεολόγου.

Στό τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας ἔλαβε χώραν ἡ καθιερωμένη ἱερά λιτάνευσις τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος τῆς Μυρτιδιωτίσσης, καθώς καί τῶν ἁγίων εἰκόνων ἐντός καί περίξ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καί ἡ μεστή νοημάτων καί ἐπίκαιρων μηνυμάτων ὁμιλία τοῦ Σεβασμιωτάτου.

Ὁ μέγανος Ἱερός Ναός τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρτιδιωτίσσης ἦταν γεμάτος ἀπό τούς πιστούς, ποῦ προσήλθαν ἀπ' ὅλο τό νησί, ἀλλά καί ἀπό τήν Ἀθήνα.

Γύρω στίς 11.30 π.μ. περίπου «σῆκωσε» (ὁπως λέγεται) ἡ Πάνσεπτη Εἰκόνα τῆς Μυρτιδιωτίσσης γιά τήν αὐθημερόν λιτάνευσή της ἀπό τήν Ἱερά Μονή της μέχρι τόν Ἱερό Ναό τοῦ Ἐσταυρωμένου Χριστοῦ Χώρας Κυθήρων.

Πρῶτος σταθμός της ὁ Ἱερός Ναός τοῦ Ἁγίου Σπυριδωνοῦ τῶν Καλοκαιρινῶν. Δεύτερος σταθμός ὁ Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου Λιβαδίου. Ἐκεῖ στίς 4 μ.μ. ἐψάλη ὁ Κατανυκτικός Ἑσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας, ὁ ὁποῖος καί ἀπηύθυνε σύντομο λόγο πνευματικῆς οἰκοδομῆς καί περί ὥραν 5 μ.μ. ἄρχισε ἡ λιτανευτική πομπή γιά τή Χώρα Κυθήρων.

Πλήθος κόσμου μέ τόν Σεβασμιώτατο καί τούς ὡς ἄνω ἱερεῖς συνώδευσαν τή λιτανευόμενη ἁγία Εἰκόνα μέ τήν παρουσία τῶν Ἱεροψαλτῶν μας καί τή συμμετοχή πλήθους πιστῶν, μέσα σέ ἱερή ἀτμόσφαιρα συγκινήσεως. Καθ' ὅλην τήν ἱερά πομπή ψάλλονταν ἐκκλησιαστικοί ὕμνοι. Ἔτσι, μέ τήν ἀρμόζουσα τιμή καί εὐλάβεια ἐφθασε, γύρω στίς 6 τό ἀπόγευμα, στόν Ἱ. Ναό Ἐσταυρωμένου Χώρας ἡ Ἱερά Εἰκών τῆς Προστάτιδος καί Πολιούχου μας Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης καί ἐψάλη ἡ ἱερά Παράκλησις τῆς Μυρτιδιωτίσσης. Κατά τό ἐκκλησιαστικό ἔθιμο παρέμεινε στή Χώρα μέχρι τή Δευτέρα τῆς Διακαινησίμου Ἑβδομάδος. Καί τοῦ χρόνου!

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΤΗΣ 25^{ης} ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Γράφει η κ.Γιάννα Καραβοκύρη-Θεολόγος

Ο έορτασμός της Έθνικής μας επέτειου ξεκίνησε την παραμονή 24 Μαρτίου με τις μαθητικές γιορτές Γυμνασίου - Λυκείου - Δημοτικών - Νηπιαγωγείων και Παιδικών Σταθμών.

Τήν παραμονή επίσης, στις 12 περίπου το μεσημέρι, έτελέσθη με πρωτοβουλία της Ίερας Μητροπόλεως Έπιμνημόσυνης Δέησης στο Μνημείο του ήρωα του 1821 Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, πού βρίσκεται στην αρχή του δρόμου για τό Ίερό Προσκύνημα της Άγιας Μόνης. Μετά τήν Έπιμνημόσυνη Δέηση έγινε κατάθεσις στεφάνων από τις Άρχές του τόπου και εκπροσώπους τής μαθητιώσης νεολαίας μας.

τήν συμμετοχή τών Ίερέων μας, του κ. Δημάρχου, τής κας Έπαρχου, τών λοιπών πολιτικών και στρατιωτικών Άρχών τής νήσου μας και τών μαθητών Λυκείου, Γυμνασίου, Δημοτικού Σχολείου Χώρας μετά τών αξιοτίμων εκπαιδευτικών μας. Εκπρόσωπος τής Κυβέρνησης και του Έλληνικού Κοινοβου-

Τήν κυριώνυμη ήμέρα τής εορτής στον Μητροπολιτικό Ίερό Ναό Έσταυρωμένου Χριστού Χώρας έτελέσθη Άρχιερατική Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντας του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Σεραφείμ. Άκολούθησε ή επίσημη Δοξολογία μέ

λίου ήταν ό Βουλευτής Α΄ Πειραιώς και Νήσων κ. Δημήτριος Καρύδης.

Στό μνημείο τών πεσόντων, στην πλατεία Στάη τής Χώρας, έγινε ή Έπιμνημόσυνη Δέηση και ή κατάθεση στεφάνων.

Η κ. Άννα Λυμπεροπούλου, καθηγήτρια φιλόλογος, έκφώνησε τόν πανηγυρικό λόγο τής ήμέρας.

Άκολούθησαν παραδοσιακοί χοροί από τούς μαθητές και τις μαθήτριες τών Σχολείων μας και οι έκδηλώσεις έκλεισαν μέ τήν παρέλαση τής μαθητιώσης νεολαίας Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Έκπαι-

δευσης, καθώς και του Δημοτικού Παιδικού Σταθμού Χώρας. Τόν ρυθμό και τόν έορταστικό τόνο τόν έδινε ή Φιλαρμονική Κυθήρων μέ συντονιστή τόν εξαίρετο μαέστρο της κ. Εύστράτιο Θεοδωρακάκη.

Τό απόγευμα της ίδιας ήμέρας έγινε και ή σχολική έορτή του Δημοτικού Σχολείου του Λειβαδίου μέ πολλή έπιτυχία. Οί μαθητές και οί μαθήτριες, μέ τήν καθοδήγησι τών άξιων δασκάλων τους, παρουσίασαν ένα πλούσιο γιορταστικό πρόγραμμα μέ έπίκαιρα ποιήματα, τραγούδια και θεατρικά σκέτες πού συγκίνησαν τό άκροατήριο και

τό μετέφεραν νοερά στό δοξασμένο άγώνα της Έθνεγερσίας μας και της Έθνικής μας παλιγγενεσίας.

Κατά τήν ώραία αυτή σχολική έθνική γιορτή ώμίλησε μέ έθνικό παλμό ό Διευθυντής του Σχολείου κ. Έμμανουήλ Λεοντσίνης. Τήν όλη όμορφη αυτή έκδήλωσι έκλεισε μέ έπίκαιρη προσλαλία και μέ τήν έκφραση θερμών συγχαρητηρίων πρός τούς άξιότιμους κκ.έκπαιδευτικούς και τά άγαπητά μας παιδιά ό Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Σεραφείμ.

Η παρουσίασις τῶν Τόμων τοῦ Η΄ Πανιονίου Συνεδρίου

Τό απόγευμα της 1ης Μαρτίου ε.έ. έγινε μία πολύ ώραία γιορταστική έκδήλωσι στήν αίθουσα του Τριφυλλείου Ίδρύματος Αθηνών μέ τήν ευκαιρία της έκδόσεως τών έξ (6) καλαίσθητων Τόμων τών Πρακτικῶν του Η΄ Πανιονίου Συνεδρίου, πού, ως γνωστόν, διεξήχθη μέ άριστη όργάνωσι και έπιτυχία στά Κύθηρα τόν Μάιο του 2006.

Ήταν κατάμεστη ή αίθουσα μέ συμπολίτες μας Κυθηρίους του λεκανοπεδίου Αττικής, αλλά και κατοίκων του νησιού μας. Τήν πολύ έπιτυχημένη αυτή έκδήλωσι διοργάνωσε ή Έταιρεία Κυθηραϊκών Μελετών.

Χαιρέτισαν ή ώμίλησαν, κατά σειράν, παρουσιάζοντας τό περίφημο αυτό δοτμο έκδοτικό έργο, οί έξης:

Πρόεδρος του Τριφυλλείου Ίδρύματος Καθηγητής κ. Γεωργ. Κασιμάτης, ό Πρόεδρος της Ακαδημίας

Αθηνών κ. Κ. Σβολόπουλος, ό Γεν. Γραμματέας κ. Γαβρ. Νικηφοράκης ό Πρόεδρος και κύριος διοργανωτής του έν θέματι Πανιονίου Συνεδρίου κ. Νικόλαος Πετρόχειλος, αναφερθείς εις τό λιαν έπι-

τυχῶς γενόμενον αυτό Συνέδριο και τόν έκδοτικό άθλο τών Τόμων του και στό τέλος έκλήθη νά άπευθύνη χαιρετισμό ό Σεβ. Μητροπολίτης Κυθήρων κ. Σερα-

φείμ, ό όποϊος έξ όνόματος και του παρευρισκομένου Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Κυρίλλου ώμίλησε τόσο γιά τήν άριστη διοργάνωσι και διεξαγωγή του Συνεδρίου τόν Μάιο του 2006 στα Κύθηρα, όσο και γιά τό λαμπρό έπιτευμα της έκδόσεως του δοτμου έργου τών Πρακτικῶν του, έκφράσας τά έγκάρδια συγχαρητήρια πρός τόν Πρόεδρο

Συνέχεια στη σελ. 8

Ἡ Ἀκολουθία τῶν Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων καί τοῦ Μεγάλου Ἀποδείπνου στό Ἀντικύθηρα

Τήν 5ῃ Ἑβδομάδα τῶν Νηστειῶν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, καί συγκεκριμένα τήν Πέμπτη τοῦ Μεγ. Κανόνος, ὁ Σεβ.Μητροπολίτης μας κ.Σεραφεῖμ, ἀφοῦ ἐταξίδευσε τίς μεταμεσονύκτιες ὥρες γιά τά Ἀντικύθηρα, ἐτέλεσε τό πρωΐ τῆς Πέμπτης τόν Ὅρθρο, τήν Ἀκολουθία τῶν Ὁρῶν καί τήν Ἀκολουθία τῶν Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων στόν Ἱερό Ναό τοῦ Προστάτου καί Πολιούχου τῶν Ἀντικυθίων Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Μύρωνος.

Οἱ ὀλίγοι κάτοικοι τοῦ νησιοῦ συγκεντρώθηκαν καί μέ κατάνυξι συμμετεῖχαν στίς ὡς ἄνω Ἱερές Ἀκολουθίες καί τήν Προηγιασμένη Λειτουργία, πού ἦταν πρωτόγνωρη γι' αὐτούς καί τόν Ἱερέα τους π. Ἀντώνιο.

Τό ἀπόγευμα ἐγινε καί ἡ Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἀποδείπνου στόν Ἱερό Ναό τοῦ Ἁγ. Χαράλαμπος Ποταμοῦ. Καί στίς δυό αὐτές λατρευτικές εὐκαιρίες ὠμίλησε ἐπίκαιρα καί ἐποικοδομητικά ὁ Σεβασμιώτατος καί τούς διένειμε ὠφέλιμα πνευματικά βιβλία καί ἐντυπα.

Τό μεσημέρι καί τό βράδυ, μετά τό Μεγ. Ἀποδείπνο, ὁ Ἱερέας π. Ἀντώνιος, ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητας κ. Διονύσιος Προγουλάκης καί οἱ συνεργάτες τους, κοινοτικοί καί ἐκκλησιαστικοί σύμβουλοι καί λοιποί εἶχαν συνεστίαι μέ τόν Σεβ.Μητροπολίτη μας, ὁ ὁποῖος μέ τό νυκτερινό πλοῖο ἐπέστρεψε πάλι στό Κύθηρα.

Δωρεά Η/Υ ἀπό τήν ΕΤΕ στό Δημοτικό Σχολεῖο Χώρας Κυθίων

Μέ τήν παρέμβασι τοῦ πολυαγαπητοῦ σ' ὅλους τούς συμπολίτες μας Κυθηρίου κ.Γεωργίου Πάσχα, Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐπιθεωρήσεων ΕΤΕ (ἐσωτερικοῦ καί ἐξωτερικοῦ) ἐδωρήθησαν ἀπό τήν ΕΤΕ πέντε Η/Υ γιά τό ἐργαστήριο Πληροφορικής τοῦ Δημοτικοῦ Σχολεῖο Χώρας.

Οἱ κκ.Ἐκπαιδευτικοί καί οἱ Γονεῖς τῶν παιδιῶν, ἀλλά πρό πάντων τά ἴδια τά παιδιά χάρηκαν καί ἀπολαμβάνουν τά εὐεργετικά ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς σημαντικῆς δωρεᾶς.

Ὁ Διευθυντής τοῦ Δημοτικοῦ Σχολεῖο κ.Γεώργιος Λεοντίνης ἐξ ὀνόματος τοῦ Σχολεῖο ἀπέστειλε τό κάτωθι γράμμα πρὸς τήν διοίκησιν τῆς ΕΤΕ.

ΘΕΜΑ: «Εὐχαριστήρια ἐπιστολή»

Οἱ ἐκπαιδευτικοί καί οἱ μαθητές τοῦ 3/θεσίου

Δημοτικοῦ Σχολεῖο Κυθίων ἐκφράζουν εὐχαριστεῖς πρὸς τόν Γενικό Διευθυντή Ἐσωτερικοῦ Ἐλέγχου-Ἐπιθεώρησης τῆς Ἐθνικῆς Τράπεζας τῆς Ἑλλάδας κ. Γεώργιο Πάσχα γιά τήν εὐγενική δωρεά πρὸς τό Σχολεῖο μας 5 (πέντε) σύγχρονων ἠλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν μέ σκοπό τόν ἀρτιότερο καί ποιοτικότερο ἐξοπλισμό τοῦ ἐργαστηρίου Πληροφορικής τοῦ Σχολεῖο.

Ἐπίσης εὐχαριστοῦμε θερμά τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Κυθίων καί Ἀντικυθίων κ.κ. Σεραφεῖμ γιά τίς ἐνέργειες πού ἔκανε καί τήν προσωπική διαμεσολάβηση πρὸς τόν κ. Γεώργιο Πάσχα, γιά τήν ἄμεση ἱκανοποίηση τοῦ αἰτήματός μας.

*Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΛΕΟΝΤΣΙΝΗΣ*

Ἡ παρουσίασις τῶν Τόμων τοῦ Ἡ' Πανιονίου Συνεδρίου

Συνέχεια ἀπό τήν σελ.7

τῆς Διοργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδριοῦ καί τῆς Ἐκδόσεως τῶν Πρακτικῶν κ.Νικολ. Πετρόχειλο καί πρὸς τά μέλη ἀμφοτέρων τῶν Ἐπιτροπῶν καί ὅλους τούς συντελεστάς τῆς ἐπιτυχούς διεξαγωγῆς του καί τῆς ἐκδόσεως τῶν Πρακτικῶν, τοῦ μνημειώδους αὐτοῦ ἔργου, πού τιμᾷ ἰδιαίτερα τά

Κύθηρα.

Μετά τήν ἐξαίρετη αὐτή ἐκδήλωση προσφέρθηκαν τά παραδοσιακά Τσιριγώτικα γλυκίσματα καί ἀναψυκτικά. Συγχαίρουμε θερμά τούς συνδιοργανωτές της καί ἰδιαίτερα τήν συντονίστρια τῆς ἐκδήλωσεως αὐτῆς κ. Καίτη Ἀρώνη-Τσίχλη, Καθηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἡ ἐνότης ἐν τῷ Ἐπισκόπῳ

Ἀρχιμ. Νικοδήμου Γ. Ἀεράκη, Ἱεροκήρυκος

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Δ. Η ΕΝΟΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΕΠΙΣΚΟΠΩ.

Προκαθήμενος τῆς Ἐπισκοπῆς ὁ Ἐπίσκοπος καί ἐκείνοι εἶναι ὑποτεταγμένοι εἰς τόν Χριστόν, ὅσοι εἶναι ὑπό τόν Ἐπίσκοπον. Ἡ ἐνωσις τῆς Ἐκκλησίας γίνεται διά τοῦ Ἐπισκόπου. «Σπουδάσατε, λέγει, πάντα πράττειν, προκαθημένου τοῦ Ἐπισκόπου εἰς τόπον Θεοῦ... Πάντες οὖν ἐν ὁμοιοίᾳ ἀλλήλους ἀγαπήσωμεν καί μηδεῖς κατά σάρκα βλεπέτω τόν πλησίον, ἀλλ' ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Μηδέν ἔστω ἐν ὑμῖν, ὃ δυνήσεται ὑμᾶς μερίσαι, ἀλλ' ἐνώθητε τῷ Ἐπισκόπῳ ὑποτασσόμενοι τῷ Θεῷ δι' αὐτοῦ ἐν Χριστῷ» (Μαγνησίεις VI).

Ἡ κοινωνία καί ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας φυλάσσεται διά τῆς κοινῆς συμμετοχῆς εἰς τό Ἅγιον Θυσιαστήριον. Ὅποιος μένει εἰς τό κοινόν Θυσιαστήριον ὑπό τόν Ἐπίσκοπον εἶναι ταπεινός καί ἔχει καθαράν συνειδησιν. «Φυλάττεσθε, γράφει, οὖν τοὺς τοιοῦτους· τοῦτο δέ ἐστε ὑμῖν μή φυσιουμένοις καί οὖσιν ἀχωρίστοις Θεοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τοῦ Ἐπισκόπου καί τῶν διαταγμάτων τῶν Ἀποστόλων. Ὁ ἐντός τοῦ Θυσιαστηρίου ὢν καθαρός ἐστιν, τούτέστιν ὁ χωρίς Ἐπισκόπου καί Πρεσβυτέρου καί Διακόνου πράσων τι οὗτος οὐ καθαρός ἐστι τῇ συνειδήσει» (Τραλλ. VII).

Ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι πατήρ τῶν πιστῶν καί ἐπίγειος θεός μετὰ Θεόν. «Ὁ δέ τούτων πάντων ἀνώτερος ὁ Ἀρχιερεὺς ἐστιν, ὁ Ἐπίσκοπος, οὗτος λόγου διάκονος, γνώσεως φύλαξ, μεσίτης Θεοῦ καί ὑμῶν ἐπίγειος θεός μετὰ Θεόν, ὃς ὀφείλει τῆς παρ' ὑμῶν τιμῆς ἀπολαβεῖν», ὅπως τονίζεται εἰς τὰς Ἀποστολικὰς Διαταγὰς (35, 13 ἐξ.).

Τὰ σχίσματα ἀπομακρύνουν ἀπό τόν Θεόν καί δι' αὐτό εἶναι ἀπαραίτητος ἡ μετάνοια καί ἡ ἐνότης διά τοῦ Ἐπισκόπου εἰς τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Ἅγιος Ἰγνάτιος χαρακτηριστικῶς τονίζει: «Οὐ διάστασις γνώμης καί ὀργή καί μίσος, ἐκεῖ Θεός οὐ κατοικεῖ. Πᾶσιν οὖν τοῖς μετανοοῦσιν ἀφήσιν ὁ Θεός, ἐάν συνδράμωσιν εἰς ἐνότητα Χριστοῦ καί συνεδρίαν τοῦ Ἐπισκόπου» (Φιλαδ. VIII).

Οἱ σχίζοντες τήν Ἐκκλησίαν εἶναι κατηραμένοι καί ὅσοι ἀκολουθοῦν τοὺς σχισματικούς δέν ἔχουν μέρος εἰς τήν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἰδοὺ οἱ κατηγορηματικοί λόγοι τοῦ Ἁγίου Ἰγνατίου: «Ὅσοι γάρ Χριστοῦ εἰσιν οὗτοι μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου εἰσίν· ὅσοι δ' ἂν ἐκκλίνωσιν αὐτοῦ καί τήν κοινωνίαν ἀσπάσωνται μετὰ τῶν κατηρα-

ΙΕΡΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

μένων, οὗτοι σὺν αὐτοῖς ἐκκοπήσονται· οὐ γάρ εἰσι γεώργιον Χριστοῦ, ἀλλ' ἐχθροῦ σπορά οὐ ῥυσθείητε πάντοτε εὐχαῖς τοῦ προκαθεζομένου ὑμῶν ποιμένος... Εἴ τις σχίζοντι ἀπό τῆς ἀληθείας ἀκολουθεῖ, Βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσει καί εἴ τις οὐκ ἀφίσταται τοῦ ψευδοδόλου κήρυκος, εἰς γέενναν κατακριθήσεται. Εἴ τις ἐν ἀλλοτρίᾳ γνώμῃ περιπατεῖ, οὗτος οὐκ ἐστι Χριστοῦ, οὔτε τοῦ πάθους αὐτοῦ κοινωνός, ἀλλ' ἐστιν ἀλώπηξ, φθορεὺς ἀμπελώνος Χριστοῦ» (Φιλαδ. III).

Πολλάκις οἱ αἰρετικοὶ καί οἱ σχισματικοὶ παραπλανοῦν ἀπό τήν ἐξωτερικήν ἀρετὴν ἢ τήν σοφίαν τοῦ νοῦ. Ἄλλως τε ὁ Διάβολος, ἐφ' ὅσον διά τοῦ ἐσωτερικοῦ πάθους τῆς οἰήσεως καί τῆς ὑπερηφανείας τοὺς ἔχει ἀσφαλῶς δέσει, δέν ἐνοχλεῖ αὐτούς εἰς πάθη ἕτερα. Δι' αὐτό ἀπαιτεῖται σύνεσις καί διάκρισις. Ἡ ἀλήθεια πρέπει νά προηγήται καί ὡς καρπός τῆς ἀληθοῦς πίστεως νά εἶναι ὁ βίος ὁ ἐνάρετος. Ὁ Ἄρειος ἦτο καί ἐνάρετος, κατὰ τό φαινόμενον, καί μορφωμένος περὶ τὰ χριστιανικά γράμματα. Τό ἐωσφορικόν ὁμως πάθος του ὠδήγησε καί αὐτόν καί τοὺς ὀπαδοῦς του εἰς τήν ἄβυσσον τῆς κολάσεως. Προσέξατε τό χωρίον τοῦ Θεοφόρου Ἰγνατίου: «Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, οὐκ ἐγώ, ἀλλ' ἡ ἀγάπη Ἰησοῦ Χριστοῦ, μόνη τῇ χριστιανικῇ τροφῇ χρῆσθαι, ἀλλοτρίας δέ βοτάνης ἀπέχεσθαι, ἥτις ἐστὶν αἵρεσις. Οἱ ἑαυτοῖς παρεμπλέκουσιν Ἰησοῦν Χριστόν καταξιοπιστευόμενοι, ὡσπερ θανάσιμον φάρμακον διδόντες μετὰ οἶνομέλιτος, ὅπερ ὁ ἀγνοῶν ἡδέως λαμβάνει ἐν ἡδονῇ κακῇ τό ἀποθανεῖν» (Τραλλιανοῖς VI).

Τό ὅτι δέ ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι ἡ αἰτία τοῦ σχίσματος καί ὄχι ὁ ζῆλος ὁ ἀγνός καί θεῖος διά τήν ἀλήθειαν, τονίζεται εἰς τό ἐξῆς χωρίον τοῦ Ἰγνατίου: «Ὁ οὖν μὴ ἐρχόμενος ἐπὶ τό αὐτό, οὗτος ἤδη ὑπερηφανεῖ καί ἑαυτόν διέκρινεν. Γέγραπται γάρ «ὑπερηφάνος ὁ Θεός ἀντιτάσσεται». Σπουδάσωμεν οὖν μὴ ἀντιτάσσεσθαι τῷ Ἐπισκόπῳ, ἵνα ὦμεν ὑποτασσόμενοι» (Ἐφεσ. V, 19-22).

(Συνέχεια εἰς τό ἐπόμενο τεύχος)

Μεγάλη Έβδομάδα - ΠΑΣΧΑ στά Κύθηρα

Καί τή φετεινή χρονιά γιορτάστηκε μέ ιερή κατάνυξι καί εκκλησιαστική λαμπρότητα τό Πάσχα - Σταυρώσιμο καί Άναστάσιμο- στά Κύθηρα.

Τήν Κυριακή τών Βαΐων οί Έκκλησίες μας γιόρτασαν τήν Δεσποτική αὐτή γιορτή καί πρόσφεραν τό «βαγί», πού μέ ιδιαίτερη επιμέλεια ετοίμασαν. Στήν Άγία Μόνη, πού λειτούργησε ό Σεβ. Μητροπολίτης μας κ.Σεραφεΐμ, συνάχθηκαν οί πιστοί άπό όλα τά μέρη τοῦ νησιού μας, άκουσαν τό γιορτινό έποικοδομητικό Θείο Κήρυγμα καί πήραν τήν εύλογία τής ημέρας, τήν Θεία Κοινωνία καί τό ώραίο «βαγί».

Τό βράδυ τής ίδιας ημέρας έγινε κατανυκτικά ή Άκολουθία τοῦ Νυμφίου στόν Ίερό Μητροπολιτικό Ναό τοῦ Έσταυρωμένου Χώρας, όπου έχοροστάτησε ό Σεβασμιώτατος, καί στούς άλλους Ένοριακούς Ί. Ναούς, καί ιδιαίτερα στήν Παναγία μας τήν Μυρτιδιώτισσα.

Καί οί άλλες Ί. Άκολουθίες τοῦ Νυμφίου, τίς πρώτες μέρες

τής Μεγ. Έβδομάδος, έγιναν σέ κατανυκτικό κλίμα μέ τήν παρουσία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας (Άγ. Πελαγία, Παναγία Κοντελετοῦ Άνω Λιβαδίου, Καρβουνάδες) καί τών Ίερέων μας. Έτελέσθησαν οί Προηγιασμένες Λειτουργίες τών τριών πρώτων ημερών άπό τόν Σεβασμιώτατο (Καραβά, Άγία Έλέσα, Παναγία Μυρτιδιώτισσα) καί τούς σεβ. Έφημερίους, τό Μυστήριο τοῦ Ίερού Εύχελαίου (Κάλαμο καί τούς λοιπούς Ί. Ναούς). Ή Θεία Λειτουργία τής Μεγάλης Πέμπτης (ό Σεβασμιώτατος στά

Μητᾶτα), οί Μεγάλες Ίερές Άκολουθίες τών Άγίων Παθών καί τής Άποκαθλώσεως, κατά τίς

όποιες προεξήρχε ό Σεβασμιώτατος στήν Παναγία Ίλαριώτισσα τοῦ Ποταμοῦ, ή Ίερή Άκολουθία τών Μεγ. Ώρων καί τοῦ Έσπερινοῦ τής Άποκαθλώσεως τής Μεγ. Παρασκευής, πού έγιναν στόν Μυλοπόταμο μέ ιδιαίτερη κατάνυξι, χοροστατοῦντος τοῦ Μητροπολίτου μας καί ή Άκολουθία τοῦ Ίερού Έπιταφίου στή Χώρα, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Σεραφεΐμ, στήν Παναγία Μυρτιδιώτισσα, στόν Ποταμό,

στήν Άγία Πελαγία, στόν Καραβά, στόν Αὐλέμωνα, στόν Κάλαμο, στό Λιβάδι καί όπου αλλοῦ, συγκέντρωσαν πλήθη πιστών, πού συμμετείχαν μέ ιερή συγκίνηση καί μέθεξι ψυχής.

Μεγάλος αριθμός πιστών συμμετείχε καί στή Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Σαββάτου (ό Σεβασμιώτατος έλειτούργησε στά Πιτσινιάνικα), πού τιμᾶται ή Θεόσωμος Ταφή καί ή εἰς Ἄδου Κάθοδος τοῦ Κυρίου μας Ίησοῦ Χριστοῦ.

Ίδιαίτερη καί παλλαϊκή συμμετοχή εἶχαμε κατά

τήν μεγάλη φωταυγή νύκτα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας τόσο στή Χώρα, πού ιερούργησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας, ὅσο καί στίς ὑπόλοιπες ἐνορίες, πού εἶχαν Ἀναστάσιμη Λειτουργία. Πλήθη χριστιανῶν ἐπλημύρισαν τούς Ἱερούς Ναούς καί τά προαύλια τους, κατά τήν ἅγια καί φωτόλουστη νύκτα τῆς Ἀναστάσεως, μέ τίς πασχαλινές λαμπάδες.

Ὅμως, τό συγκινητικό αὐτό ἱερό θέαμα τῆς παλλαϊκῆς χαρμόσυνης παρουσίας τῶν χριστιανῶν, ὅταν χάνονταν σιγά-σιγά ἀπό τά μάτια τῶν Θείων Λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας μας, μετά τό ἄκουσμα τοῦ πρώτου «ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ», παραχώρησε τή θέσι του στά αἰσθήματα λύπης, πού διακατέχουν τίς ψυχές τῶν Ἱερέων μας, ὅταν βλέπουν

τό περισσότερο ποίμνιό τους, τά πνευματικά τους παιδιά, νά ἀφήνουν τό πλούσιο Πασχαλινό πνευματικό τραπέζι τῆς Ἀναστάσιμης Θείας Λειτουργίας καί νά σπεύδουν γιά τήν μαγειρίτσα... μήπως κρῦωση.

Ἡ πνευματική χαρά τῶν πιστῶν εἶναι, παρά ταῦτα, μεγάλη, καθώς ἀπολαμβάνουν τά θεῖα δωρήματα καί τήν εὐφροσύνη τῆς μοναδικῆς Λαμπριάτικης Νύχτας μέ τήν Θεία Κοινωνία καί τό πασχαλινό αὐγό, πού παίρνουν ἀπό τό χέρι τοῦ Ἱερέως στό τέλος τῆς Πασχαλινῆς αὐτῆς Θείας Λειτουργίας. Καί εὐχονται -καί εὐχόμαστε- κάθε χρόνο, τή μεγάλη αὐτή καί ἅγια Νύκτα τῆς Ἀναστάσε-

ως, νά πληθύνονται καί νά αὐξάνουν ὅσοι μένουν μέχρι τό τέλος τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς πνευματικῆς Πανηγύρεως. Καί βέβαια, ἀναντίρρητα ἡ μαγειρίτσα καί τά πασχαλινά ἐδέσματα εἶναι πιό νόστιμα, μετά τήν ἱερή αὐτή πασχαλινή πανδαισία. Ὅποιος ἀμφιβάλλει, δέν ἔχει παρά νά δοκιμάσει.

Ἀνήμερα τό Πάσχα εἶχαμε τίς Πασχαλινές γιορτινές χαρές, μετά τίς πνευματικές χαρές τῆς Θείας Λατρείας. Σούβλισμα ἀρνιῶν, πασχαλινά φαγητά, παραδοσιακοῦς χορούς καί γλέντια στήν παραλία τῆς Ἁγίας Πελαγίας, ὅπου εἶναι τό ἐπίκεντρο τοῦ πασχαλinoῦ ἑορτασμοῦ, ἀλλά καί σ' ἄλλα μέρη τοῦ νησιοῦ.

Τό ἀπόγευμα, στίς 7 μ.μ., ἐγίνε πανηγυρικά καί μέ τή συμμετοχή τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, τῶν Ἱεροψαλτῶν τῆς νήσου μας καί πολυαριθμῶν πιστῶν ἀπό ὅλο τό νησί μας ὁ Ἐσπερινός τῆς Ἀγάπης στό Μοναστήρι τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρτιδιώτισσας, ὅπου ἀκούσθηκε τό Ἱερό Εὐαγγέλιο σέ πολλές ξένες γλῶσσες, προεξάρχοντας τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ.Σεραφεῖμ, ὁ ὁποῖος ἀπηύθυνε ἐγκάρδιο Ἀναστάσιμο Μήνυμα καί πρόσφερε τό πασχαλινό αὐγό.

Ἡ μεταπασχαλινὴ «γύρα» τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρτιδιώτισσας

Ἡ ἱερά καὶ θαυματουργὸς Εἰκόνα τῆς Μυρτιδιώτισσας, τὸ ἱερώτερο καὶ ποθεινότερο κειμήλιο καὶ ὁ μεγαλύτερος καὶ ἀνεκτίμητος θησαυρὸς τῶν Κυθηρίων, ἀφοῦ εὐλόγησε καὶ εὐεργέτησε, ὅπως

Ὅσοι καὶ ὅσες χριστιανές, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας κ.Σεραφεῖμ, συμμετεῖχαν καὶ συνώδευσαν τὴν πανίερη εἰκόνα τῆς Μυρτιδιώτισσάς μας σὲ ὅλο τὸ νησί, κατὰ τὴν 15νθήμερη περίπου ἱερὴ λιτάνευσή της, διαπίστωσαν μὲ χαρὰ ὅτι ἡ συμμετοχὴ τοῦ Κυθηραϊκοῦ λαοῦ ἦταν πυκνότερη ἐφέτος καὶ οἱ ἱερές λιτανεῖες, μὲ τίς ἐπανελημμένες προτροπές τοῦ Σεβασμιωτάτου, εἶχαν περισσότερη κατάνυξι καὶ ἱεροπρέπεια καὶ ὁ πιστὸς λαός, πού ἀκολουθοῦσε, παρακολουθοῦσε τίς ἱερές ἀναστάσιμες ψαλμωδίες, πού ἔψαλλε σὲ ὅλο τὸν δρόμο ὁ Μητροπολίτης μας μὲ τοὺς Ἱερεῖς καὶ τοὺς Ἱεροψάλτες μας.

Ἰδιαίτερα συγκινητικὸ ἦταν τὸ φαινόμενο νὰ ἀκολουθοῦν πολλοὶ νέοι καὶ νέες καὶ παιδιὰ τῶν Σχολείων μας καὶ νὰ συναγωνίζονται ποιὸς καὶ ποιά θὰ βαστάση τὴν Ἱερὴ Εἰκόνα περισσότερο.

κάθε χρόνο, μὲ τὴν παρουσία της τὴν πρωτεύουσα τοῦ νησιῦ μας καὶ τὸν πανίερο Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου τῆς Χώρας, προπέμφθηκε λιτανευτικὰ τὸ ἀπόγευμα τῆς Δευτέρας τῆς Διακαινησίμου (νέας) Ἑβδομάδος γιὰ τὸ Λιβὰδι καὶ τὰ Φράτσια, συνοδευόμενη μὲ τὰ εὐλαβῆ αἰσθήματα καὶ τὴν ἱερὴ συγκίνησι τῶν πιστῶν.

Πρῶιμο καθὼς ἦταν τὸ ἅγιο Πάσχα, τὸ πιὸ πρῶιμο πού μπορεῖ νὰ ἑορτασθῆ, εἶχε τίς καλλίτερες καιρικές συνθήκες γιὰ τὴν ἱερὴ Λιτάνευσι τῆς Εἰκόνας, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ νεώτερο πλαίσιο καὶ μεταγωγικὸ μέσο της, ἦταν πιὸ εὐκόλη, καὶ γιὰ τοὺς

πιὸ ἀδύναμους καὶ τίς περισσότερο ἀδύναμες, γιὰ τὴν μετακομιδὴ της ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριὸ καὶ ἀπὸ ἐνορία σὲ ἐνορία.

Συγκινητικὴ ἦταν ἡ συνάντησις τῆς ἱερᾶς πομπῆς τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνας τῆς Μυρτιδιώτισσας μας στὸ δρόμο ἀπὸ τὴν Ἁγία Πελαγία στὸν Ποταμό ἀπὸ τοὺς 100 καὶ πλέον προσκυνητὰς ἀπὸ τὴ Λάρισα, οἱ ὅποιοι βαθεῖα συγκινημένοι κατέβηκαν ἀπὸ τὰ αὐτοκίνητά τους καὶ ἐνοιωσαν ὅτι ἡ Μυρτιδιώτισσά μας τοὺς ὑποδέχθηκε στὸ νησί. Οἱ εὐλαβεῖς αὐτοὶ προσκυνητὲς παρακολούθησαν σὴ συνέχεια τὸν πανηγυρικὸ Ἄναστάσιμο Ἐσπερινὸ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Ποταμοῦ, στὸν ὁποῖο ἐχοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Κύριλλος, συγχοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας κ. Σεραφεῖμ, καὶ ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς προσκυνηματικῆς τους αὐτῆς ἐκδρομῆς διακεκριμένος Θεολόγος-Καθηγητὴς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας κ. Κων/νος Ἀθανασόπουλος ὠμίλησε ἐμπνευσμένα.

Ἡ ἑορτή τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου

Τὴν Τετάρτη 12η Μαΐου ἐ.ἔ. ἡ νῆσος τῶν Κυθῶρων ἐόρτασε πανηγυρικῶς τὸν Πολιοῦχο τῆς Ὑποκοιτίδος Θεοδώρου, τὸν ἐν Κυθήροις ἀσκήσαντα, στὴν ὁμώνυμη Ἱερά Μονή.

Τὸ ἑσπέρας τῆς παραμονῆς καὶ περὶ ὥραν 7.00 ἐψάλθη ὁ Μέγας Πανηγυρικός Ἑσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀχελώου κ.Εὐθυμίου, ὁ ὁποῖος καὶ ἐκήρυξε ἐμπνευσμένα τὸν Θεῖον Λόγον.

Τὴν πρωΐαν τῆς Τετάρτης, κυριώνυμη ἡμέρα τῆς ἑορτῆς, ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Ἀγίου Ἀχελώου καὶ συλλειτουργοῦντος τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας κ. Σεραφείμ. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀχελώου κ. Εὐθύμιος, διακονῶν εἰς τὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν ἐπὶ 42 ἔτη, μέ πλοῦσια ποιμαντικὴ, πνευματικὴ καὶ συγγραφικὴ δρᾶσι (συγγραφεὺς πλέον τῶν 100 βιβλίων) ὠφέλησε πολλαπλῶς τὸ ἐνταῦθα ποιμνιο τοῦ Χριστοῦ καὶ τοὺς εὐλαβεῖς προσκυνητὰς καὶ

κατὰ τὴν κυριώνυμη τῆς Ἱεράς Πανηγύρεως ἡμέρα μετὰ τὸν ἀπλό καὶ μεστό θεολογικῶν καὶ πνευματικῶν μνημάτων πανηγυρικό λόγο του, ἀναφερθεὶς στὸ κορυφαῖο καὶ τρισμέγιστο γεγονός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, γιὰ τὴν Ἁγία Του Ἐκκλησία καὶ τὴν ζωὴ τῶν πιστῶν, τὸ ὁποῖο κυριαρχοῦσε καὶ διαπότιζε τὴν ζωὴ τοῦ τιμωμένου Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις, ἀλλὰ, πρωτίστως καὶ κυρίως, μέ τὴν θεοφώτιστη μορφή καὶ τὴν ἀγαθὴ ἐν Κυρίῳ ἀναστροφὴ του.

Κατόπιν ἐγένε ἡ λιτάνευσις τῆς Τιμίας Κάρας τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου εἰς τὸν περίβολον τῆς Ἱεράς Μονῆς, τῆ συνοδείᾳ ναυτῶν τῆς Ναυτικῆς Βάσης Κυθῶρων.

Προεξήρχε τοῦ βυζαντινοῦ χοροῦ ὁ πρωτοψάλτης καὶ διδάσκαλος τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς κ.Γεώργιος Κατσούλας, πρὸς τὸν ὁποῖο γιὰ τὴν ἐν γένει προσφορὰ του στὴ Σχολὴ Βυζαντινῆς Μου-

σικῆς αἰσθανόμαστε βαθιὰ εὐγνωμοσύνη.

Ὁ Ὁσιος Θεόδωρος, σύμφωνα μέ τὸν βίο του γεννήθηκε στὴν Κορώνη Μεσσηνίας μεταξὺ τῶν ἐτῶν 870-890. Στὰ Κύθηρα ἦλθε περὶ τὸ 921 καὶ ἐμόνασε στὸν παλαιὸ χριστιανικὸ Ναὸ τῶν ἁγίων Σεργίου & Βάκχου, ὅπου στίς 12 Μαΐου τοῦ ἐτους 922 ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ.

Εἶναι ἐντυπωσιακὴ ἡ προσέλευσις κάθε χρόνο πολλῶν προσκυνητῶν ἀπὸ τὴν ἰδιαίτερη πατρίδα τοῦ ἁγίου, τὴν Κορώνη Μεσσηνίας, καθὼς καὶ ἀρκετοῦ κόσμου καὶ ὄλων τῶν Ἀρχῶν τοῦ τόπου μας, πού παρά τὸ ἐργάσιμο καὶ τῆς παραμονῆς καὶ τῆς κυριωνύμου ἡμέρας παραβρέθηκαν στίς λατρευτικὰς αὐτὰς ἐκδηλώσεις πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀγίου στό Μοναστήρι.

Νὰ ἔχομε ὅλοι τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν προστασίαν τοῦ Πολιοῦχου μας Ὁσίου Θεοδώρου.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας τῆς ἑορτῆς τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου ὁ ἅγιος Ἀχελώου ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν Ἑσπερινὸ τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ, ὅπου καὶ ὁμίλησε ἐπίκαιρα στοὺς ἐνοριτεῖς τοῦ Ποταμοῦ.

Καί, ἀνήμερα τῆς Δεσποτικῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀχελώου κ. Εὐθύμιος συνελειτούργησε μέ τὸν Σεβ. Ποιμενάρχη μας κ.

Σεραφεῖμ κατὰ τὴν Θε. Λειτουργίαν στὸν Πανηγυρίζοντα Ἱ. Ναὸ Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ Κ. Λιβαδίου, καθ' ἣν καὶ ἐκήρυξε τὸν Θεῖο Λόγον, τὸν ὁποῖο ἀπηύθυνε κυρίως στὰ παιδιὰ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Λιβαδίου μέ ἀπλότητα καὶ σαφήνεια, ὁμιλήσας γιὰ τὴν σημασία τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως καὶ τὸ σημαντικό γιὰ τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴ μας αὐτὸ γεγονός.

Τὸ πέρασμα τοῦ σεμονοῦ καὶ χαρισματικοῦ αὐτοῦ πνευματικοῦ ἀνδρὸς ἀπὸ τὰ Κύθηρα ἄφησε ζωηρὰς ἀναμνήσεις καὶ πολλές εὐλογίες.

Τά μνημειώδη έργα αποκαταστάσεως του νέου Καθολικού τῶν Μυρτιδίων

Γράφει ἡ ἀρχαιολόγος τῆς 1ης ΕΒΑ κ.Μαρίνα Παπαδημητρίου

Ἡ ὑποβληθεῖσα καὶ ἐγκριθεῖσα μελέτη ἀπὸ τὸ ΥΠΠΟ ἀφορᾷ σὲ ἐργασίες ἀποκατάστασης μόνον στὸ Ναὸ τοῦ Νέου Καθολικοῦ καὶ τοῦ Γυναικωνίτη, στὸ ὑπερῶο τῆς Δυτικῆς ὄψης.

Προεργασία καὶ προϋποθέσεις

Ἔγινε ἡ ἐπιλογή, ὀριοθέτηση καὶ διαμόρφωση χώρων συσσώρευσης προϊόντων καθαιρέσεων, ὥστε νὰ εἶναι ὅσο τὸ δυνατόν εὐκολότερη ἡ συγκέντρωση καὶ ἀποκομιδὴ τους. Ἐλήφθη πρόνοια ἐξασφαλίσεως, ἐνδεχομένων, στεγασμένων χώρων ἀποθήκευσης καὶ προστασίας τοῦ χρησιμοποιούμενου ἐξοπλισμοῦ. Ἐγινε προσπάθεια ὥστε, κατὰ τὸ δυνατόν, νὰ προκαλεῖται ἡ ἐλάχιστη ὀχληση κατὰ τὴν παράλληλη, τουλάχιστον γιὰ κάποιον διάστημα, λειτουργία τοῦ Ναοῦ. Ὁργανώθηκε τὸ ἐργοτάξιο καὶ προγραμματίστηκαν οἱ ἐργασίες πού θὰ ἀκολουθοῦσαν, ὥστε νὰ γίνουν χωρὶς ἀπρόβλεπτες διακοπές καὶ καθυστερήσεις, οἰκονομικά καὶ κυρίως μὲ ἀσφάλεια. Προτάθηκε ἡ ἀνάρτηση πληροφοριακοῦ ὑλικοῦ σχετικὰ μὲ τίς ἐκτελούμενες ἐργασίες σὲ ὀρατὸ σημεῖο, σὲ εὐκόλα ἐπισκέψιμη θέση.

Οἱ προδιαγραφές ὑλοποίησης τῶν ἐργασιῶν

Κρίθηκε **ἀπαραίτητη ἡ ὑποσύλωση θόλων, ἀψίδων, τόξων** καὶ ὁποιοῦ ἄλλου στοιχείου τῆς

κατασκευῆς θεωρήθηκε ἀναγκαῖο, ὥστε νὰ ἐκτελε-

στοῦν μὲ ἀσφάλεια οἱ ἐργασίες ἀποκατάστασης. Ἐδόθη ἰδιαίτερη προσοχή, ὥστε ὅλες οἱ προηγούμενες ἐργασίες νὰ γίνουν χωρὶς νὰ προκληθοῦν βλάβες ἢ φθορές στὸ σῶμα τῆς κατασκευῆς καὶ κυρίως στὸν ἐσωτερικὸ διάκοσμο, κατὰ τὴ διαδικασία τοποθέτησης ἢ στερέωσης ἰκριωμάτων καὶ ὑποσύλωσης.

Ἐλήφθησαν **μέτρα ἀσφαλείας**. Σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν τοποθέτηση τῶν ἰκριωμάτων κρίθηκε ἀπαραίτητη ἡ τοποθέτηση εἰδικῶν προστατευτικῶν πετασμάτων ἀπὸ λινάτσες ἢ πολυαιθυλένιο γιὰ προ-

στασία ἐργαζομένων καὶ ἐπισκεπτῶν κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ἐργασιῶν καθαιρέσεων, καθαρισμῶν καὶ ἐπεμβάσεων ἐνίσχυσης. Τοποθετήθηκαν οἱ σχετικὲς ἐνημερωτικὲς πινακίδες μὲ τὴ σχετικὴ σήμανση ἀσφαλείας.

Ἐγιναν **καθαιρέσεις ἐπιχρισμάτων**, ὅπως καὶ **ἀποδιοργανωμένων τμημάτων λιθοδομῆς** (λιθοσυντριμάτων) μὲ προσεκτικὴ καὶ περιορισμένη κατὰ τὸ δυνατόν χρῆση μηχανικῶν μέσων. Ταυτόχρονα ἐλήφθησαν τὰ ἀπαραίτητα μέτρα γιὰ τὴν προστασία ἄλλων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν πού κινδυνεύουν ἀπὸ τίς πτώσεις τῶν κονιαμάτων. Οἱ καθαιρέσεις αὐτές ἦταν δυνατόν νὰ γίνουν καὶ σὲ ἐπόμενο στάδιο ἂν ἀποδεικνύονταν ὅτι ἡ προσωρινὴ διατήρησή τους διευκόλυνε τὴν προσβασιμότητα καὶ ἐπομένως τὴν ἐπιτάχυνση τῶν ἐργασιῶν.

Πραγματοποιήθηκε **ἐφαρμογὴ ὕδροβολῆς** (ἢ

καί ύδροαμβολής) γιά καθαρισμό τών επιφανειών τών όψεων από Ξένα σώματα ή χρωματισμούς. Σέ ειδικές περιπτώσεις, άν χρειάζοταν τοπικός καθαρισμός, έχρησιμοποιοίτο συρματόβουρτα καί άέρας υπό πίεση, ώστε νά άποκατασταθή ή επιφάνεια τής λιθοδομής στήν άρχική τής μορφή.

Έγινε, άκόμη, **άποτύπωση καί λήψη έκμαγείων τών άρχιτεκτονικών διακοσμητικών στοιχείων** άπό πωρόλιθο μέ σκοπό τήν άναπαραγωγή καί συμπλήρωσή τους μέ νέα, ίδιες ύψης καί άπόχρωσης. Η ίδια διαδικασία έφαρμόστηκε καί γιά τίς διακοσμήσεις τών έπιχρισμάτων τών θόλων τού περιστελίου.

Άκολούθησε τοποθέτηση διάταξης **πλαστικών, διαφανών σωληνίσκων**, διαμέτρου 1 cm περίπου μέσφ τών όποιων θά έκτελείτο ή εισπίεση ενέματος, μέ ταυτόχρονη έπιμελημένη σφράγιση τών άρμών (λεπτό άρμολόγημα) έσωτερικά καί έξωτερικά τής λιθοδομής.

Συντελέστηκε **έφαρμογή ενέματος σφράγισης καί συγκόλλησης τών ρωγμών** τού σώματος τών ρηγματωμένων πωρολίθων καί ιδιαίτερα αύτών στά πρέκια τών παραθύρων, συρταρωτή άφαίρεση καί άντικατάσταση τοπικά έντελώς άποδιοργανωμένων λίθων, χύτευση μέ ειδικό ύλικό (χαλαζιακή άμμο-τσιμέντο σταθερού όγκου νερό-σκόνη, τριμμένο πωρόλιθο) διακοσμητικών μελών καί χαμένων λιθοσυντριμμάτων τής ίδιες ύψης καί άπόχρωσης μέ τούς φυσικούς λίθους. Καθαρισμός καί συντήρηση τών χαρακτηριστικών διακοσμητικών στοιχείων τών παραθύρων τών όψεων.

Υλοποιήθηκε **έφαρμογή τσιμεντενέσεων μέ ύλικό ενέματος ειδικής σύνθεσης** καί κατάλληλου ίξώδους μέ τή βοήθεια ειδικής συσκευής άνάμιξης-συντηρήσεως ενέματος καί άντλίας έλεγχόμενης καταγραφόμενης πίεσης εισπιεζόμενου ύλικού. Η άρχική πίεση έγχυσης ενέματος διατηρήθηκε άρχικά χαμηλή (0,5-1,0 άτμόσφαιρα) καί τροποποιήθηκε στή συνέχεια άνάλογα μέ τίς συνθήκες. Η σύνθεση τού τσιμεντενέματος περιείχε τσιμέντο λευκό, ύδραυλική άσβεστο, ποζολάνη, σβησμένη άσβεστο σέ σκόνη, χημικά πρόσμικτα καί νερό σέ άναλογίες πού καθορίστηκαν σέ συνεννόηση μέ τήν άρμόδια ύπηρεσία.

Έγινε **έπιμελημένος καθαρισμός τής επιφάνειας τής λιθοδομής άπό ύπολείματα ύλικού τσιμεντενέματος** πού έχει έκχυθεί λόγω πιθανών διαρροών, ύπερχείλισεων κλπ., προτού τό ύλικό

άποκτήσει άντοχές καί λεκιάσει τήν επιφάνεια τού πωρόλιθου.

Άκόμη πραγματοποιήθηκε όριστικό **άρμολόγημα τής λιθοδομής μέ ρητινούχο ύλικό** καί πέταση μέ χαλαζιακή άμμο.

Έγινε **τοποθέτηση έλκυστήρων** διαμέτρου 22 mm (Φ22) καί κατάλληλου μήκους άπό άνοξειδωτο χάλυβα ποιότητας AISA-316 μέ διαμορφωμένο σπείρωμα στίς άπολήξεις τους γιά περίδεση στίς γραμμές γένεσης τών αψίδων. Τοποθετήθηκαν

έλκυστήρες στίς θέσεις πού έλειπαν (γιά παράδειγμα στό μεσαίο άνοιγμα τού γυναικωνίτη). Οί έλκυστήρες διαπερνούν τό σώμα τής λιθοδομής μέσα άπό τρύπες κατάλληλης διαμέτρου πού έχουν προηγουμένως διανοίγει γι' αύτόν άκριβώς τό σκοπό, στή βάση τών τόξων. Οί έλκυστήρες άγκυρώνονται καί τανύονται μέσφ ειδικών διατάξεων άπό άνοξειδωτες λάμες διαστάσεων 100x100x3mm πού στερεώνονται στή λιθοδομή καί βίδες.

Άφαιρέθηκαν καί έπισκευάστηκαν, όπου ήτο δυνατόν, ή άντικαταστάθηκαν, κατά προτίμηση, **τά μεταλλικά κολάρα περίσφιξης τών κιόνων** μέ τούς μηχανισμούς άπασφάλισής τους.

Άκολούθησε **έπισκευή, τοποθέτηση καί συμπλήρωση τών άρχιτεκτονικών διακοσμητικών στοιχείων** μέ νέα, ίδιες ύψης καί άπόχρωσης, πού έχουν άναπαραχθεί άπό έκμαγεία πού έχουν ληφθεί σέ προηγούμενο στάδιο.

Έλέγχθηκαν οί λεπτομέρειες **ύγρομόνωσης τής όροφής τού Γυναικωνίτη** όπως καί ή σφράγιση τού άρμου μέ τό κύριο σώμα τού Ναού καί βελτιώθηκαν ή καί συμπληρώθηκαν.

Έγινε **άνακατασκευή τών έπιχρισμάτων.**

Έπανεπιχρίστηκαν όλοι οι εξωτερικοί τοίχοι, με εξαίρεση τὰ ἀρχιτεκτονικά στοιχεία τῶν ἀνοιγμάτων τῶν ὄψεων, ὅπως καί τίς πώρινες κορνίζες στά παράθυρα τοῦ γυναικωνίτη. Ἀνεπίχριστα θά παρα-

μείνουν τὰ ὀριζόντια προεξέχοντα ἐξωτερικά πώρινα κτιστά στοιχεία στίς θέσεις τῶν δαπέδων. Ἀποκαταστάθηκαν καί ἐτονίστηκαν, παραμένοντας ἀνεπίχριστα, **τὰ πέτρινα ἀνακουφιστικά τόξα τῶν ἀψίδων καί θόλων τοῦ περιστυλίου.**

Τέλος, στήν τελειωμένη ἐπιφάνεια τοῦ ἐπιχρίσματος τοποθετήθηκαν καί **τὰ διακοσμητικά μοτίβα** (ἀπό γύψο μᾶλλον ἢ τραβηχτά) στούς θόλους τῶν ὀροφῶν τοῦ περιστυλίου.

Ἀφαιρέθηκαν στήν **κεραμοσκεπή κεραμίδια**, ἐπισκευάστηκαν τὰ ζευκτά καί τεγίδες τῆς στέγης, ὅπου χρειάστηκε, στεγανοποιήθηκε καί ἐνισχύθηκε ἡ λιθοδομή ἐξωτερικά μέ ἐνέματα, τοποθετήθηκε στεγανωτική μεμβράνη ὡς φραγμός στήν ἐξωτερική ὕγρασία καί ἐπανατοποθετήθηκαν τὰ κεραμίδια πού ἀφαιρέθηκαν. Συμπληρώθηκαν μέ καινούργια, ὅσα κεραμίδια παρουσίασαν πρόβλημα στεγανότητας ἢ ἐφαρμογῆς. Μέ τήν τοποθέτηση ἐδικῶν στεγανωτικῶν διατάξεων προστατεύθηκε ἀπό τὰ νερά τῆς βροχῆς ὁ τοίχος τοῦ μεσαίου ὑπερψωμένου κλίτους στό σημεῖο τῆς ἐπαφῆς του μέ τὰ κεραμίδια τῶν στεγῶν τῶν πλευρικῶν κλιτῶν.

Ἐλέγχθηκε **ἡ ἀποτελεσματικότητα καί ἐπάρκεια τοῦ συστήματος ἀπορροῆς τῶν ὀμβρίων ἀπό τίς στέγες καί ὀροφές τοῦ συγκροτήματος.**

Ἐπανασχεδιάστηκε ὀρθολογικότερα καί κατεβλήθη κάθε δυνατή προσπάθεια, μέσα στά πλαίσια τῶν ἀρχιτεκτονικῶν καί αἰσθητικῶν περιορισμῶν, ὥστε ἡ ἀπορροή νά ἐπιτευχθῆ μέ ἐλεγχόμενη ροή

μέσω ἀποχευτικῶν ἀγωγῶν καί ὄχι ἐλεύθερα.

Ἐπετεύχθη **ἡ ὀλοκλήρωση τῶν ἐργασιῶν στεγανοποίησης μέ ἀδιαβροχοποίηση** τῆς πέτρινης ὄψης τῆς λιθοδομῆς μέ ἐιδικό ἄχρωμο, στεγανωτικό καί μυκητοκτόνο βερνίκι ἐμποτισμοῦ.

Ἐγινε **ἡ βαφή τῶν σιδηροκατασκευῶν τῶν κιγκλιδωμάτων** μέ ντουκόχρωμα σέ χρωματικούς τόνους. Ἀκόμη, ἔγιναν καί **οἱ χρωματισμοί τῶν ἐπιχρισμάτων τῶν ὄψεων**, καθὼς καί τοῦ ἐσωραχίου τῶν θόλων τοῦ περιστυλίου μέ χρώματα πυριτικῆς βάσης σέ ἀποχρώσεις πού συμφωνήθηκαν. Χρωματισμός προβλέπεται καί γιά τό ἐσωτερικό τοῦ Ναοῦ.

Θά πρέπει νά τονιστεῖ ἰδιαίτερα ὅτι **ὄλες οἱ ἐργασίες ἔγιναν μέ ἰδιαίτερη προσοχή**, χειρονακτικά, μέ τή χρήση ἐιδικῶν ἐργαλείων καί διατάξεων μέ τήν ἐφαρμογή ὕλικῶν πολὺ αὐστηρῶν προδιαγραφῶν, ὥστε νά ἐξασφαλισθῆ τό καλύτερο ἀποτέλεσμα μέ τήν ἐλάχιστη φθορά ἢ ἀλλοίωση τῶν ἰδιαίτερων χαρακτηριστικῶν τῆς ὕφιστάμενης κατασκευῆς.

Οἱ συντελεστές τοῦ ἀξιοθαύμαστου αὐτοῦ ἔργου

Ἡ ἀρχιτεκτονική καί στατική μελέτη ἀποκατάσσεως τῶν φθορῶν τοῦ νέου Καθολικοῦ τῶν Μυρτιδίων ἔγινε ἀπό τόν Ἀρχιτέκτονα κ.Γεώργιο Φατσέα μέ περισσὴ ἐπιμέλεια. Ὑποβλήθηκε στήν 1ῃ ΕΒΑ καί ἐκείνη τήν παρέπεμψε στήν ἀρμόδια Ὑπηρεσία Ἀναστηλώσεως τοῦ ὙΠΠΟ. Καί ἀφοῦ ἔγιναν ἐκεῖ οἱ ἀπαραίτητες διορθώσεις καί βελτιώσεις βγήκε ἡ σχετική ἀδεια, ὅποτε μέ τίς ὀδηγίες τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ὑπηρεσίας Ἀναστηλώσεως κ. Ποζιοπούλου καί τήν ἐπιστολή τῆς 1ῆς ΕΒΑ ἄρχισαν καί ἐκτελέστηκαν τὰ ἐν θέματι ἔργα. Σέ κάποιες φάσεις τοῦ ἔργου, ὅπως στούς κίονες τοῦ περιστυλίου χρειάστηκε ἐιδική μελέτη καί συνεργασία τῶν ἀρμοδίων φορέων, καθὼς ἐπίσης καί τοῦ Μηχανικοῦ τῆς Περιφέρειας Ἀττικῆς κ. Βεῖόγλου.

Αὐτό πού πρέπει ἰδιαίτερα νά σημειωθῆ καί νά ἐξαρθῆ εἶναι ἡ πολλή ἐμπειρία, ἡ ἐπιδεξιότητα καί ἄψογη ἐργασία καί συνεργασία τοῦ ἐργολάβου κ. Ἀνδρέα Τραβασάρου καί τοῦ ἱκανοῦ συνεργείου του, τοῦ τοπικοῦ καί τοῦ ἀφιχθέντος στό νησί μας, πού μέ πολλή ἐπιμονή καί καρτερία πέτυχε τό ἀριστο ἀποτέλεσμα στό μεγάλο μας αὐτό Καθολικό, καί μάλιστα, στό πληγέν ἀπό τό χρόνο καί τόν σεισμό περιστύλιό του.

Η ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΝ

Η μελέτη αφορούσε στη συντήρηση του Τέμπλου του παλαιού Καθολικού, με τις δύο Δεσποτικές Εικόνες, μεταβυζαντινών χρόνων, καθώς και την φορητή εικόνα με παράσταση της Παναγίας Μυρτιδιώτισσας, μεταβυζαντινών χρόνων.

Ο άρχικος Ναός της Παναγίας έχει προσαρμοστεί στη φυσική διαμόρφωση βραχώδους ανοίγματος, στο οποίο υπάρχει άβαθής κόγχη στα βόρεια για τη φιλοξενία της εικόνας της Παναγίας Μυρτιδιώτισσας, χώρος που υπομνηματίζει στην εύρεσή της (φωτ. 2,3,4,5,6). Σήμερα στο παλιό Καθολικό υπάρχει εικόνα της Παναγίας Μυρτιδιώτισσας, με άργυρή επένδυση και επιγραφή: Διά σπουδῆς καὶ δαπάνης ΣΚ ΣΚ + Χ Ίερομονάχου καὶ ἡγουμένου Καλοῦτζη, ποίημα Θεοφίλη Σπιθάκη.

1. Δεσποτική εικόνα του Χριστού στον τύπο του Παντοκράτορα (φωτ.7,8,9) από το παλιό καθολικό της Μονῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου Μυρτιδίων, στά Μυρτίδια. Ο Χριστός στηθαίος, μετωπικός, εὐλογεῖ με τὸ δεξιὸ χέρι, ἐνῶ με τὸ ἀριστερό κρατεῖ κλειστὸ Εὐαγγέλιο με ἔνθετους λίθους, διατεταγμένους σὲ σταυρικό σχῆμα. Ὁ χιτώνας του εἶναι βαθυκόκκινος, με ὦχρονο σημεῖο τὸ ὁποῖο φέρει γέμισμα ἀπὸ ἰχθυάκανθα. Ὁ κάμπος εἶναι ἐπιζωγραφισμένος, ὁ φωτοστέφανος ἔνθετος μεταλλικός. Τὸ πλάσιμο σχετικὰ μαλακὸ, με λίγες δύσκαμπτες ψιμθιές πού ἀπλώνονται ἐπάνω στὸ σκούρο ρόδινο σάρκωμα. Ὁ προπλασμός εἶναι βαθυκάστανος, τὰ περιγράμματα σκούρα καστανά. Πυκνά καστανά μαλλιά πλαισιώνουν τὸ σοβαρὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, με τὴ λεπτὴ ἴσια μύτη καὶ τὸ μικρὸ στόμα. Ψηλὸς σχετικὰ λαίμος, δυνατοὶ ὦμοι, λεπτεπίλεπτο χέρι πού εὐλογεῖ με τὴν παλάμη πρὸς τὰ ἔξω, στοιχεῖο πού προσδίδει χάρη στὴ μορφή.

Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ μποροῦν νὰ ἐντάξουν τὴν εἰκόνα χρονολογικὰ στὸν 16ο αἰώνα. Ὁ ἀγιογράφος τῆς εἰκόνας μας γνωρίζει καὶ ἀξιοποιεῖ ὡς πρὸς τὸν τύπο τῆς ἀπόδοσης ἀπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ Μιχαήλ Δαμασκηνοῦ, στὸ Μητροπολι-

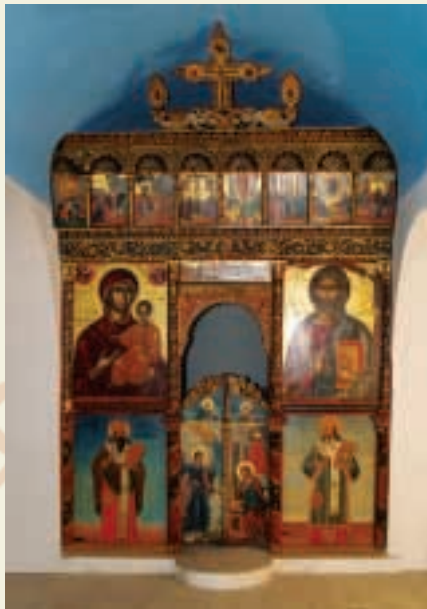
τικὸ Μέγαρο Κέρκυρας. Στὸν Παντοκράτορα τῶν Κυθέρων ὁμοῦ διαφέρει ἡ ἀπόδοση τοῦ ἤθους τῆς μορφῆς ἀπὸ τὸ κρητικὸ ἔργο καὶ γενικὰ τὴν κρητικὴ ζωγραφικὴ φορητῶν εἰκόνων, τὴν ὁποία ὁμοῦ ἀφομοιώνει στὴν εἰκονογραφικὴ διαπραγμάτευση, καὶ

2. Δεσποτικὴ εἰκόνα Παναγίας Βρεφοκρατούσας, στὸν τύπο τῆς Ὁδηγήτριας (φωτ. 10), ἐπίσης ἀπὸ τὸ παλιὸ καθολικὸ τῆς Μονῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου Μυρτιδίων, στά Μυρτίδια, πᾶριση με τὴν εἰκόνα τοῦ Παντοκράτορα.

Τὸ δεξιὸ χέρι τοῦ Χριστοῦ πού εὐλογεῖ εἶναι ἀπλωμένο, τὸ ἀριστερὸ κρατεῖ διαγώνια τὸ κλειστὸ εἰλητᾶριο καὶ τὰ δύο πόδια ἀπλωμένα λοξὰ πρὸς τὰ ἀριστερά. Τὸ μαφόριο τῆς Παναγίας εἶναι καστανέρυθρο, τὸ φακίολι καὶ ὁ χιτώνας πράσινα σκούρα. Τὰ ρούχα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὠχροκόκκινα με ἀνοικτότερα ὦχρονα λάματα. Οἱ στηθαῖοι ἄγγελοι, πού προτείνουν τὰ σκεπασμένα χέρια, ἔχουν πράσινα σκούρα φτερά με χρυσές ἀνταύγειες καὶ φοροῦν βαθυγάλαζο χιτῶνα καὶ ἱμάτιο χρώματος λαδί με ὦχρο.

Οἱ σκιές καφέ, τὰ περιγράμματα σχεδιάζονται με καστανὸ σκούρο. Οἱ πτυχές στὸ μαφόριο τῆς Παναγίας σχηματοποιημένες σὲ τέσσερις τόνους σὲ διαβάθμιση καστανοῦ-ἐρυθροῦ.

Τὰ εἰκονογραφικὰ στοιχεῖα παρουσιάζουν ἀναλογίες με τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας Ὁδηγήτριας στὴν Ἀντιβουινιώτισσα τῆς Κέρκυρας, πού ὑπογράφει ὁ Ἐμμανουήλ Λαμπάρδος ἢ, στὴν ἀντιμετώπιση τοῦ χρώματος, τοῦ σχεδι-

ου και της σύνθεσης και μας οδηγούν στην ένταξη της στη δραστηριότητα παραγωγής εικόνων στον 16ο αιώνα. Ο ζωγράφος της εικόνας των Κυθήρων γνωρίζει την τέχνη και την τεχνική του Λαμπάρδου και επιλέγει τον συγκεκριμένο τεχνοτροπικό προσανατολισμό.

Αξίζει να επισημανθεί και στις δύο εικόνες του Τέμπλου της Μονής Μυρτιδίων ότι το εργαστήριο από το οποίο προέρχονται γνωρίζει τα κρητικά έργα, όμως διαφοροποιεί την απόδοση του ήθους των μορφών, προσδίδοντας μεγαλύτερη αυστηρότητα.

Η μελέτη συντήρησης του κ. Μ. Μιχαηλίδη εγκρίθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού.

Τό ξυλόγλυπτο Τέμπλο αποτελεί ένα απόσπαστο τμήμα του Ναού και συνεπώς οι μετρήσεις των συνθηκών σχετικής υγρασίας και θερμοκρασίας του έσωτερικού περιβάλλοντος αποτελούν πληροφοριακό υλικό που τεκμηριώνει και την ένδεχόμενη παθολογία του κτιρίου.

Για την αισθητική αποκατάσταση των εικόνων προτάθηκαν στη μελέτη επεμβάσεις με την μέθοδο της «μμητικής χρωματικής συμπλήρωσης των

φθορών». Έδω πρέπει να σημειώσουμε ότι αυτού του είδους ή αντιμετώπιση δεν λειτουργεί σωστά στην ανάγνωση των έργων τέχνης δημιουργώντας έσφαλμένες εντυπώσεις για την κατάσταση διατήρησής τους.

Συνεπώς ή Υπηρεσία μας πρότεινε **τήν χρωματική γραμμική συμπλήρωση (rigatino)**, ώστε να αποκαθιστάται ή χρωματική και σχεδιαστική συνέχεια του έργου και παράλληλα να είναι διακριτή ή συμπλήρωση και ό χαρακτήρας της.

Για την προστασία των ζωγραφικών επιφανειών προτείνονται στην μελέτη επικαλύψεις με βερνίκια Δάμαρης. Δεδομένου ότι τά βερνίκια Δάμαρης παράγουν σκληρές ρητίνες πού επίσης κατά τον πολυμερισμό τους κιτρινίζουν, κρίθηκε άπαραίτητο να άποσαφηνιστούν οι συστάσεις και να εξασφαλίζουν ήπιες επικαλύψεις πού δύσκολα θά χρωματίζονται προϊόντος του χρόνου.

Σχετικά με την αισθητική αποκατάσταση των «χρυσωμένων επιφανειών» του Τέμπλου, ή Υπηρεσία μας πρότεινε τή χρήση ύδροχρωμάτων με τή μορφή τής γραμμικής - χρωματικής συμπλήρωσης (rigatino).

Η ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ

Μετά τήν έγκριση και θεώρηση τής σχετικής μελέτης συντηρήσεως των ως άνω έργων του παλαιού καθολικού, πού έκπόνησε ό έμπειρος και δόκιμος συντηρητής κ. Μιχαήλ Μιχαηλίδης, ή όποια μέσω τής 1ης ΕΒΑ και τής Αρχαιολογικής Υπηρεσίας Συντηρήσεως προωθήθηκε στό Κ.Α.Σ πού είχε τόν τελευταίο λόγο και έπειτα από τήν ύπογραφή τής Απόφάσεως από τόν κ.Υπουργό του ΥΠΠΟ, ό συντηρητής κ.Μιχαηλίδης έγκαταστάθηκε στό Μυρτίδια πρό του Πάσχα και άρχισε τό ειδικό και έπιστημονικό έργο τής αποκαταστάσεως του Ί.Τέμπλου και των Δεσποτικών Εικόνων με πολλή ύπομονή, έπιμονή και έγκαρτέρησι, βοηθούμενος από τήν έξ Ίσου ικανή και έμπειρη συνάδελφο και σύζυγό του Μαρία.

Έγιναν και προχωρούν κανονικά όλες οι προβλεπόμενες προεργασίες και έργασίες συντηρήσεως των Ίερων Εικόνων και του Τέμπλου. Επίμονος στόχος και μόνιμη επιδίωξις του ζεύγους των

συντηρητών είναι ή πλήρης και πιστή αποκατάσταση των ιερών αυτών κειμηλίων εις τό αρχαϊον, τό πρωτόκτιστον κάλλος τους. Ανάγονται στό **πρώτο στρώμα τής εικονογραφήσεως των Δεσποτικών εικόνων**, άφου προσδιορίζουν τίς τυχόν επιζωγραφήσεις και αποκαθιστούν τήν αυθεντική εικόνα. Τό ίδιο πραγματοποιούν και **στό ξυλόγλυπτο Τέμπλο**. Εύρίσκουν τό αρχικό φύλλο χρυσοϋ, άφου έχουν απομακρύνει τά επίπλαστα στοιχεία των ξυλογλύπτων. Οι δράκοντες, φερ' ειπείν, πού κείνται ένθεν και ένθεν του Τιμίου Σταυρου του Τέμπλου, αποκαταστάθηκαν στην πρώτη τους μορφή πού ήταν τό άσημί χρώμα. Επίσης, στό χώρο τής εύρέσεως στό ένθεν και ένθεν πρό τής Ίερās Εικόνας τής Παναγίας μας τής Μυρτιδιώτισσας ξύλινα τοιχώματα, πού, ένω είχαν ώραιότατες παραστάσεις μυρσινών και άλλων καλλιτεχνικών σχεδίων, είχαν επικαλυφθί με θαλασσί χρώμα, έγινε ή πλήρης αποκατάστασις.

Όλοι όσοι επισκεπτόμαστε τόν χώρο του παλαιού Καθολικού, ενώ γίνονται και προχωρούν οι εργασίες συντηρήσεως, πραγματικά μένουμε έκθαμβοι και έκστατικοί μπροστά στο μοναδικό και επίζηλο τάλαντο του ζεύγους Μιχαηλίδη, τών συντηρητών μας, και τά άριστουργήματα που ήμερα μέ τήν ήμερα άποκαλύπτουν. Έχουν ήδη τοποθετηή και οι εικόνες του Δωδεκαόρτου, που έχει συντηρήσει ή 1η ΕΒΑ και όταν, σύν Θεω, άποπερατωθούν τά έργα συντηρήσεως του παλαιού Καθολικού τής Μυρτιδιώτισσάς μας θά συνιστούν μία από τίς μεγαλύτερες χαρές τών Κυθηρίων και θά είναι χάμμα όφθαλμών για τόν κάθε προσκυνητή.

***

Έπειτα από τά όσα εύφημα και έπαινετικά γράφθηκαν επάξια για τούς συντελεστές τών δύο αυτών μεγάλων και μνημειωδών έργων (εργασίες άποκαταστάσεως του νέου Καθολικού - στέγη, γυναικωνίτης και περιστύλιου και έργα άποκαταστάσεως-συντηρήσεως του Τέμπλου και τών Δεσποτικών Εικόνων του παλαιού Καθολικού) θά πρέπει για τήν Ίστορία και, κατά λόγον δικαιοσύνης, νά προστεθούν και τά ακόλουθα.

Τά δύο αυτά μεγάλα έπιτεύγματα άποκαταστάσεως του παλαιού και του νέου Καθολικού τών Μυρτιδίων είναι άποτέλεσμα τής καλής και άρμονικής συνεργασίας τών δύο Έπιτροπών, τής Έγχωρίου Περιουσίας και του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου τής Μυρτιδιώτισσας, που και «έπευλόγησε» ή Παναγία μας, ή Μεγαλόχαρη τών Μυρτιδίων.

Τό Έκκλησιαστικό Συμβούλιο, που άποτελείται από τούς κκ.Δημήτριο Λουράντο, Χαράλαμπο Παυλάκη (συντ. Δάσκαλο), Γεώργιο Καλλίγερo (Προϊστάμενο τής Δ.Ο.Υ.) και Παναγιώτη Καλλίγερo, από τήν πρώτη στιγμή, μέ τήν άμέριστη εύλογία και συνεργασία του μέ τόν Σεβ. Μητροπολίτη Κυθή-

ρων κ. Σεραφεΐμ και Πρόεδρο του Έ.Σ, και τή θερμή συμπαράσταση του άξιου Έφημερίου Άρχιμ. π. Πέτρου Σκλάβου, νύχτα και μέρα εργάζεται άκαταπόνητα, μέ έθελοντική χειρωνακτική έργασία και πέτυχε, μέ τήν βοήθεια τής Παναγίας μας, τό καλύτερο νοικοκύρεμα τής Ίερās Μονής από πάσης πλευράς. Στην θητεία τους, ή όποία συμπληρώνεται αυτή τήν χρονία και εύχόμαστε έγκάρδια ν' άνανεωθή, ολοκληρώθηκε τό

έργο άποκαταστάσεως του περίτεχνου Κωδωνοστασίου, ή άποκατάστασις του Ίγουμενείου και του ίσογειού τής βορεινής πτέρυγας τής Ί. Μονής που είναι μπροστά στον αύλειο χώρο του μεγάλου Καθολικού, ό φωτισμός έσωτερικά και έξωτερικά τής Ί.Μονής, ό διανοιγόμενος ήδη παρακαμπτήριος δρόμος τών Μυρτιδίων και τά προμνημονευθέντα έργα.

Όλα αυτά έγιναν, όπως προείπαμε, μέ τήν καλή συνεργασία και συναντίληψη τής Έπιτροπής τής

Έγχωρίου Περιουσίας, του Προέδρου της κ.Κοσμά Μεγαλοκονόμου και τών κκ.Παναγιώτη Κομηνού, Ίωάν. Βέζου, Νικολάου Μεγαλοκονόμου και Ίωάν. Γλυτσού, μελών της.

Τό Έκκλησιαστικό Συμβούλιο κατάρτιζε τούς Προϋπολογισμούς,

προγραμματίζε τά έν θέματι έργα, βάσει τών Προϋπολογισμών, υπέβαλλε Πρακτικά μέ τίς προσφορές και τίς σχετικές οικονομοτεχνικές μελέτες Μηχανικών και έργολάβων και ή Έπιτροπή τής Έγχωρίου Περιουσίας ένέκρινε τά παραπάνω.

Θερμότατα συγχαρητήρια στίς δύο αυτές έπιτροπές αλλά και στους άγαπητούς μας συμπολίτες έντοπίους και άποδήμους, οι όποιοι βλέποντας τήν άριστη αυτή συνεργασία και τήν άψογη προώθηση τών έργων αυτών συμπαραστάθηκαν και συμπαραστέκονται θερμά στά αξιέπαινα αυτά αναδημιουργικά-άναπαλαιωτικά έργα.

† ό Κ.Σ.

Οί συναντήσεις της Σχολής Γονέων

Μέ τον Καθηγητή κ. Κωνσταντίνο Κορναράκη

Όμιλητής της «Σχολής Γονέων» στις 27 και 28 Φεβρουαρίου ήταν ο γνωστός -και αγαπητός στο Κυθηραϊκό κοινό- Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Παν/μίου Αθηνών κ. Κων/νος Κορναράκης.

Ανέπτυξε τό λιαν ενδιαφέρον θέμα: «**Έλευθερία ή αυτονομία στην διαπαιδαγώγηση τών παιδιών;**».

Ό όμιλητής άρχισε μ' έναν όρισμό της αυτονομίας: είναι ή διάσπαση μέ δεσμούς πού άπειλούν τήν έλευθερία του ανθρώπου. Οί άνθρωποι σήμερα θέλουν νά ζούν χωρίς έλεγχο, αλλά και χωρίς αυτόκριτική.

Ανόητοι τηλε-παρουσιαστές, ανόητοι σκηνοθέτες, διαφημιστικά trust δημιουργούν συνέχεια «ανάγκες» και προβάλλουν τό σύνθημα: «Τά θέλω όλα και τά θέλω τώρα».

Σ' αυτό τό κλίμα έχουμε τά παιδιά μας, μέ επιπλέον τό Διαδίκτυο και τά «δωμάτια» τών συνομιλιών, πού προωθούν τήν αυτονομία. Τά ίδια τά παιδιά θεωρούν τόν έλεγχο της αυτονομίας τους ως επιβουλή της έλευθερίας τους.

Αναφέρθηκε δέ ό κ. Κορναράκης σέ τραγικά περιστατικά από τήν κακή χρήση του Internet.

Φιλοσοφικά αυτονομία είναι ή ιδιότητα της βουλήσεως νά είναι ανεξάρτητη. "Η, ό νόμος πού βάζω εγώ για τόν εαυτό μου. Και επειδή κάθε άλλος νόμος είναι έχθρός, αυτονομία θά πεί νά αντιμάχομαι τούς άλλους νόμους. Ό Κάντ θεωρούσε ότι ό άνθρωπος ό ήθικός διαθέτει αυτόνομη ήθική πού πηγάζει από τό λογικό του. "Ετσι τό «πρέπει» αποτέλεσε κανόνα του όρθολογισμού. Συνεπώς, ό πράττων τό «πρέπει» είναι αυτόνομα έλευθερος.

Σήμερα (ιδίως στην Βιοηθική) κυριαρχεί ή όρθολογική αντίληψη του Κάντ. Από εδώ πηγάζει ό ατομισμός και οι ανάγκες του άτομου κατάντησαν νά αποτελούν νόμο & του σύμπαντος! (Είμαι «έν τάξει», αλλά δέν έχω ψυχή. Πηγαινών στην Έκκλησία γιατί έχω καθήκον, όχι γιατί θέλω τήν επικοινωνία, τήν σχέση μέ τούς άλλους).

Ένηλικίωση σήμερα ενός παιδιού θεωρείται ή

Γράφει ό Πρωτ/ρος - Ιατρός π. Πέτρος Μαριάτος

έπαγγελματική, οικονομική και κοινωνική άποκατάσταση, δηλαδή τό τί χρειάζεται «νά έχω».

Άσφαλώς τό παιδί πρέπει κάποτε νά άποκτήσει τήν δική του προσωπικότητα, νά φύγει από τούς γονείς, νά άποκτήσει τήν δική του αυτονομία. Αυτή ή διαδικασία, πού άρχίζει από τά 12-14 χρόνια, συνδέεται μέ τό κάριο έρώτημα: «ποιός είμαι;».

Γιά νά καταλήξουμε άν ή αυτονομία είναι θετικό ή άρνητικό στοιχείο της ζωής πρέπει νά λάβουμε ύπ' όψιν, ότι, στην διαδικασία ώριμησης, τό παιδί όφείλει νά περάσει από τό στάδιο της αυτονομίας: Άπό τήν θαλωρή του «έμεις»

Ό κ. Κωνσταντίνος Κορναράκης

της οικογένειας περνάει στην αναζήτηση του «εγώ» αυτονομούμενο και καταλήγει στην ώριμότητα του «έμεις» της ενηλικίωσης.

Τό πρόβλημα είναι πώς ό νέος πρέπει νά περάσει τό στάδιο της ενδιάμεσης αυτονομίας σ' έναν κόσμο, πού του λέει: μείνε (μόνιμα) αυτόνομος!...

Η άπόσταση μεταξύ αυτονομίας και έλευθερίας είναι όση και ή άπόσταση μεταξύ ατομισμού και αγάπης.

Ό Κάντ κηρύσσει πώς ό άνθρωπος λειτουργεί ώσαν νά υπάρχουν Θεός και άλλη ζωή, επειδή αυτό είναι χρήςμο (!).

Στήν Έκκλησία, όμως, ή έλευθερία είναι κηρυσσομένη όχι μέ λόγια, αλλά μέ τήν έκούσια αυτοπαράδοση του Χριστού στον σταυρικό θάνατο.

Η αυτονομία κηρύσσει τό άτομο, τήν σχάση.

Η Έκκλησία κηρύσσει τό έμεις, τήν έλευθερία από τόν ατομισμό και τις εξαρτήσεις.

Η αυτονομία είναι ύποταγή στην ιδιοτέλεια.

Ἡ ἐλευθερία εἶναι ἀναρχισμός ἐναντί ἀρχῶν, πού ὑποτάσσουν. Τό «νά ἔχω» εἶναι τό προσωπεῖο. Τό «νά εἶμαι» εἶναι τό ἀληθές καί ἐλεύθερο.

Καί ὁ κ.Κορναράκης ἀναφέρθηκε ἐπιγραμματικά στίς τρεῖς συνιστώσες πού ἐπιδροῦν στήν ἀγωγή τῶν παιδιῶν: **Τήν Οἰκογένεια, τό Σχολεῖο καί τήν Ἐκκλησία.**

Γιά τήν Οἰκογένεια, εἶπε πώς οἱ γονεῖς δέν πρέπει νά τρομάζουν ὅταν τό παιδί τους ἀρχίζει νά αὐτονομεῖται, νομίζοντας ὅτι «τό χάνουν». Εἶναι φυσιολογικό. Ἐφηβοί, πού ἀνατράφηκαν σέ αὐταρχικό περιβάλλον, μπορεῖ νά ἐκτραποῦν σέ βίαιες πράξεις. Ἐφηβοί, πού ἀνατράφηκαν χαλαρά, μπορεῖ νά ἀπορρίψουν κάθε ταμποῦ. Ἐφηβοί, τῶν ὁποίων οἱ γονεῖς τούς ἀναγνωρίζουν πρόωρα τήν αὐτονομία πελαγώνουν. Τό «ἀπλόχερο» sex ἐμποδίζει τήν σωστή αὐτονόμηση καί συνεπῶς τήν ἐλευθερία. Ἡ αὔξηση τῆς συχνότητας τῶν διαζυγίων προκαλεῖ αὐξημένα ψυχικά προβλήματα στήν ἀνάπτυξη τῶν παιδιῶν.

Ὁ καλός γονιός:

εἶναι ἀπροϋπόθετα **καλός ἀκροατής.**

εἶναι **πρότυπο** αὐτῶν πού λέει.

εἶναι **ἐκπαιδευτής**, ἀκόμη καί στό διαδίκτυο.

βάζει ὅρια: ἔτσι κατορθώνεται ἡ ἐλευθερία.

ἔχει ἐγγήγηση, ὥστε ἐάν τά ὅρια ξεπεράσθηκαν, νά καθοριστοῦν μέ διαπραγματεύσεις νέα.

δέν δημιουργεῖ ἐνοχικά συμπλέγματα στό παιδί!

Γιά τό Σχολεῖο ἀνέφερε ἕνα καυστικό ποίημα πού ἀναφερόταν ἀπό καταπιεσμένη μαθήτρια:

Συμβαίνει κι αὐτό:

Ἡ διαγωγή μου στό Σχολεῖο

ἦταν πάντα κοσμιωτάτη

μέχρι πού κατάλαβα

τήν σημασία της!

Οἱ δάσκαλοι πρέπει νά δείχνουν ἀγάπη, κυρίως μέ τό ἐνδιαφέρον τους γιά κάθε μαθητή.

Γιά τήν Ἐκκλησία ἄρχισε μέ ἀπόρριψη τοῦ φαινομένου ἑνός ἀκροατηρίου περιδεῶν ἀνθρώπων, φοβισμένων μέσα στόν Ναό! Ὁ περιδεῆς γονεάς πού φοβάται μήπως «χαραχθεῖ» ἡ ἠθική τοῦ παιδιοῦ του δέν σκέπτεται ἐκκλησιαστικά, ὑποτιμῶντας τήν μετάνοια. (Ἐν τῇ μητρὶ Ὅσια Μαρία **διεσώθη τό «κατ' εἰκόνα»!!!**).

Ἡ Ἐκκλησία νά καλλιεργεῖ τήν **ἀγαθή προαιρε-**

ση τοῦ αὐτεξουσίου τοῦ ἀνθρώπου. Μοναδικός τρόπος γι' αὐτό εἶναι ἡ σωστή διδαχὴ τοῦ ὑποδείγματος τῆς μετάνοιας.

Καί ὁ κ. Κορναράκης καταλήγοντας **στό ἀρχικό ἐρώτημα «ἐλευθερία ἢ αὐτονομία»** εἶπε πώς ἡ ἀπάντηση βρίσκεται **στόν χώρο τῆς Ἐκκλησίας μας.**

Ἐπιγραμματικά δέ γιά τό ὄριμο ἄλμα στήν ἐν Χριστῷ ζωὴ καίρια προϋπόθεση εἶναι: Τό παιδί πρέπει νά γλυτώσει ἀπό τό «πρέπει»!...
***

Πλήρης γνώστης τοῦ θέματος, μέ σφαιρική ἀνάπτυξη, μέ ζωντανό λόγο καί, κυρίως, μέ ἀπλό καρδιακό τρόπο ὁ κ.Κων/νος Κορναράκης κατῶρθωσε νά μεταδώσει στό ἀκροατήριο τίς ἐπιστημονικά θεμελιωμένες ἀπόψεις του. Καί μάλιστα χωρίς νά κουράσει. Τόν εὐχαριστοῦμε...

Μέ τόν κ. Στυλιανό Κουργιαντάκη Στρατηγὸ ἐ.ἀ. καί Θεολόγο

Ὁ στρατηγὸς ἐ.ἀ. καί θεολόγος κ.Στυλιανὸς Κουργιαντάκης ἦταν ὁ ὁμιλητὴς τῆς «Σχολῆς Γονέων» κατὰ τόν μήνα Μάρτιο, τόν μήνα τῆς Ἐθνικῆς Ἐπετείου, στίς 13 καί 14 Μαρτίου 2010.

Ὁ κ. Κουργιαντάκης ἀνέπτυξε τό θέμα: **«Τό ἰερό τρίπτυχο: Πατρίδα - Θρησκεία - Οἰκογένεια».**

Ὁ ὁμιλητὴς ἀνέλυσε ἐπὶ μέρους τήν κάθε ἔννοια.

Γιά τήν πατρίδα εἶπε ὅτι ὡς ὄρος ἰσχύει ἀπὸ τήν ἐποχὴ τοῦ Ἀδάμ μέχρι τήν ἰδρυση τῆς Ε.Ο.Κ.

Ἰσχυρίθηκε

δὲ ὅτι ἀπὸ

τήν ἰδρυση

τῆς Εὐρω-

παϊκῆς Οἰκο-

νομικῆς Κοι-

νότητος ἡ

ἔννοια «πα-

τρίδα» ἔχα-

σε τήν παν-

ανθρώπινη

παραδοχὴ

τῆς, καθὼς οἱ

νεοεποχίτες θέλουν νά τήν καταργήσουν.

Ἰπενθύμισε τήν νοσταλγία τῶν Ἑβραίων στήν Βαβυλώνα καί ἀναζήτησε ἐπικουρία τῶν σκέψεων του ἀποκλειστικά στήν Παλαιὰ Διαθήκη. Ἐτσι, ἀνέ-

Ὁ κ. Στυλιανὸς Κουργιαντάκης

φερε ότι ο καθορισμός της έννοιας της πατρίδας έγινε από τον Θεό (Δευτερονόμιο). Επίσης, έδωσε πώς στους αρχόντες δόθηκε από τον Θεό ή εξουσία. Ακόμα και το δικαίωμα να νομοθετήσουν την ποινή του θανάτου.

Στήν πατρίδα κατοικούν όμοφυλοι, όμογλωσσοι, όμόθρησκοι, μέ κοινά ήθη καί ιστορία.

Γιά τήν θρησκεία αναφέρθηκε στήν γνωστή ρήση του Βολταίρου, ότι «καί άν δέν υπήρχε πίστη σέ Θεό, όφείλαμε νά τήν επινοήσουμε».

Επιτυχής ήταν ή διάκριση της έννοιας «θρησκεία» για τούς Όρθόδοξους: **Γιά μās θρησκεία είναι ή Έκκλησία, ή ιεραποστολή της Βασιλείας του Θεού.**

Ρεαλιστικό καί άτράνταχτο θεμέλιο της θρησκείας είναι τό γεγονός της προσωρινότητας καί του τέλους της βιολογικής μας ζωής. Κατά τον Παύλο: *«Όυκ έχομεν ώδε μένουσαν πόλιν, αλλά τήν μέλλουσαν επιζητούμεν».*

Γιά τήν οικογένεια ό κ. Κουργιαντάκης έδωσε τον όρισμό ότι είναι «*ομάδα ανθρώπων συνδεομένων μέ δεσμούς αίματος καί κατοικούντων στήν αύτή στέγη. Είναι τό ζεύγος των έν νομίμω γάμω συναππομένων μετά των τέκνων καί συγγενών».*

Χρήσιμη ήταν ή επιμονή του όμιλητή στήν **άληθινή, θεοούστατη ύπόσταση του Γάμου** (σύζευξη άνδρός καί γυναικός). Ό Γάμος -έντολή του Θεού- διέπεται από τίς όδηγίες που ό Άπόστολος Παύλος αναπτύσσει στήν περικοπή, ή όποία διαβάζεται κατά τήν τέλεση του Μυστηρίου. Εκεί ύποδεικνύεται πώς νά συμπεριφέρεται ό άνδρας στήν γυναίκα του καί αντίστροφα: **Θυσία του άνδρός, σεβασμός εκ μέρους της γυναικός.**

***

Ό κ. Στυλιανός Κουργιαντάκης μίλησε σάν στρατιωτικός καί δέν τό έκρυψε : αναφέρθηκε σέ τεχνικές άφυπνίσεις του άκροατηρίου, που ακολουθούνται στον άμερικανικό στρατό.

Ό τρόπος της όμιλίας του είχε τό πλεονέκτημα της αναπτύξεως ξεκάθαρων έννοιών. Είχε όμως καί τήν δυσκολία άποδοχής από τό άκροατήριο όρισμένων θέσεων, όπως τό θεμιτό σέ ώρισμένες περιπτώσεις της ποινής του θανάτου ή τό άπαραίτητο της ιδιότητας του όμόφυλου καί όμόθρησκου για τήν πατρίδα. Αυτά όδήγησαν σέ ζωηρότατη συζήτηση, που στό πρόσωπο του όμιλητή άπεκάλυψε έναν καλοκάγαθο άνθρωπο, πλήν όμως, γνήσιο στρατιωτικό!

Μέ τήν Καθηγήτρια κ. Μερóπη Σπυροπούλου

Στίς 17 καί 18 Άπριλίου, ή Σχολή Γονέων είχε τήν χαρά νά παρακολουθήσει για άλλη μιá φορά τήν όμότιμο καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Άθηνών (Όδοντιατρική Σχολή) κ. Μερóπη Σπυροπούλου.

Ή κ. Σπυροπούλου ανέπτυξε τό θέμα «**Ό ρόλος του πατέρα στήν οικογένεια**». Ένα θέμα, που, συνήθως, παραβλέπεται. Ένώ λοιπόν -κατά τήν

όμιλήτρια- είναι σημαντική τόσο ή παρουσία, όσο καί ή ά π ο υ σ ί α του πατέρα, ή άλλαγή των συνθηκών της ζωής στήν σύγχρονη εποχή (καί, κυρίως, ή έ ρ γ α σ ί α

Ή κ. Μερóπη Σπυροπούλου

της μητέρας εκτός του σπιτιού) όδήγησε στήν κατάργηση των διακριτών ρόλων των γονέων. Αυτό όδηγεί σέ άλλαγή της εικόνας του «πατέρα-άρχηγού» ακόμη καί στό Οικογενειακό Δίκαιο.

Καί ή μέν πρόβλεψη νά αντιμετώπιζον οι γονείς από κοινού τά προβλήματα των παιδιών άκούγεται ώραία, γιατί όντως τά παιδιά έχουν ανάγκη καί τούς δύο γονείς.

Παρά τήν αρχή όμως της ισότητας, οι νομικές διατάξεις δέν μπορούν νά ανατρέψουν τήν διαφορετικότητα των φύλων των γονέων. Δέν όδηγούν στήν εξομοίωση των φύλων, όπως παρερμηνεύεται ή ισότητα. Έτσι, ό πατέρας σφραγίζει τήν ψυχολογία του παιδιού μέ τήν παρουσία ή τήν άπουσία του. (Έδώ ή κ. Σπυροπούλου ανέφερε ένα συγκλονιστικό παράδειγμα: Ή Μάρθα, χήρα μέ ένα αγόρι 7 ετών, πήγε στό Σχολείο νά πάρει τον έλεγχο από τήν καινούργια δασκάλα. Ή δασκάλα συνεχάρη τήν Μάρθα καί για τήν παρουσία του πατέρα στο σπίτι! Τί είχε γίνει; Τό μικρό αγόρι είχε γράψει μιá καταπληκτική έκθεση, στήν όποία ανέφερε λεπτομερώς τί κάνει μαζί του κάθε Κυριακή ό μπαμπάς : Τόν κρατάει από τό χέρι, πάνε μαζί στήν Έκ-

κλησία, του εξηγεί τό Ευαγγέλιο, γυρίζουν στο σπίτι, ο πατέρας διαβάζει την έφημερίδα του κι έπειτα παίζουν μαζί!!!... Η Μάρθα αναλύθηκε σε λυγμούς).

Οι ψυχολόγοι τών παιδιών διατυπώνουν δύο άξιώματα:

Η εικόνα του πατέρα, πού έμπεδώνεται στην ψυχή του παιδιού, προέρχεται κατά 80% από αυτά πού λέει ή μάνα γι' αυτόν. Αυτό είναι τυπικό χαρακτηριστικό σέ οικογένειες ναυτικών.

Άπαιτείται πρόσληψη στοιχείων και από τά δύο φύλα τών γονέων. Γι' αυτό ή φυσική ή ψυχική άπουσία κάποιου συνεπάγεται «άναπηρία» του παιδιού.

Τά παιδιά χρειάζονται πατέρα, πού άγαπά ήν γυναίκα του, φροντίζει τά παιδιά, είναι παρών στην οικογένεια. Έχουν μεγάλη ικανότητα νά διαισθάνονται άν τά πράγματα πάνε καλά ή όχι. Τό παιδί «ψυχανεμίζεται» τί συμβαίνει.

Οι ύλικές παροχές στην ουσία είναι δωροδοκία!

Είναι σημαντικό ο πατέρας νά άκούει τά παιδιά και νά άφιερώνει χρόνο γι' αυτά, όχι βεβαίως βλέποντας από κοινού τηλεόραση. Νά άφιερώνει χρόνο ποιοτικό. Ένα παιδί έλεγε: -Μέ τόν πατέρα μου διασταυρώμαστε, δέν συναντιόμαστε!...

Νά ύπάρχουν έπαινοι αλλά και παρατηρήσεις. Ο πατέρας νά είναι προστάτης και φίλος, όχι όμως «φιλαράκι».

Έπειδή στην έφηβεία τά παιδιά δέν άνέχονται τήν έξουσία του πατέρα μιά λύση είναι νά γράψουμε ένα γράμμα. Μιά παρεξήγηση τής καθημερινής ζωής είναι νά θεωρούμε όλες τίς επιθυμίες ως άναγκες, μέ άποτέλεσμα νά δίνουμε βάρος σέ άχρηστα πράγματα. Η μεγαλύτερη δυστυχία γιά τά παιδιά είναι όταν στό άνδρόγυνο πάψει τό «εμείς».

Και ή όμιλήτρια κατέληξε: -Μπροστά στά μεγάλα προβλήματα τής άγωγής μιά είναι ή καιρία λύση: **Νά προσευχόμαστε γιά τά παιδιά μας. Είναι δικά μας, αλλά δέν είναι ιδιοκτησία μας. Είναι του Θεού!...**

***

Και μόνο ή τελευταία ύπόδειξη τής κ. Σπυροπούλου θά άρκοϋσε γιά νά χαρακτηριστεί πολύτιμη ή προσφορά της στην Σχολή Γονέων. Πολλώ μάλλον πού ή όμιλία της όλόκληρη ήταν γεμάτη από γνώσεις ψυχολογίας, από προσωπικές έμπειρίες και διανθισμένη μέ έξοχα διδακτικά παραδείγματα. Τήν εύχαριστούμε.

Μέ τόν καθηγητή κ. Σταύρο Μπαλογιάννη

Ένας δόκιμος και πολυτάλαντος όμιλητής, ο καθηγητής Νευρολογίας του Α.Π.Θ. κ. Σταύρος Μπαλογιάννης, ήταν ο προσκεκλημένος τής Σχολής Γονέων τόν Μάιο. Στίς 15 και 16 του μηνός άνέπτυξε στον Ποταμό και στην Χώρα τό θέμα: **«Η άξία τής ένότητας και τής σταθεροποίησης του θεσμού τής οικογένειας μπροστά στό ρεύμα τής παγκοσμιοποίησης».**

Στήν άρχή διευκρίνησε πώς ή έννοια τής «Παγκοσμιοποίησης» έχει τρωτά. Στήριζεται στην άνάγκη έπικοινωνίας, χωρίς νά άπομακρύνουν μεταξύ τους τούς άνθρώπους θρησκείες, γλώσσες, έθνικότητες. Πρόκειται γιά τήν επικράτηση ένός είδους συγκρητισμού μέ κύρια στοιχεία τήν Άγγλική γλώσσα, τό δυτικό πολιτικό σύστημα, τήν τεχνοκρατία, τήν άπό-προσωποποίηση του άτόμου και τήν έμφαση στην οικονομική εύημερία.

Ο φιλόσοφος Παρμενίδης περιέμενε ένα φώς. Ο κόσμος αυτός του φωτός («νυκτιφάεζ») δέν έχει νά κάνει μέ τήν οικονομική εύημερία. Αυτό τό φώς τό περιέγραψε άργότερα ο Ευαγγελιστής Ιωάννης, στό πρόσωπο του Χριστού.

Ως πός τήν διαμόρφωση τής προσωπικότητας ο κ.Μπαλογιάννης είπε πώς ύ π ά ρ χ ο υ ν έγγενεις και έξωγενεις συντελεστές.

Ο κ. Σταύρος Μπαλογιάννης

Και οι μέν ένδογενεις (κληρονομικότητα) είναι δυνατόν νά άμβλυνοθούν μέ τήν παιδεία. Οι δε έξωγενεις συνιστούν τήν πάσης μορφής διαπαιδαγώγηση (**οικογένεια - Σχολείο - Έκκλησία - Κοινωνία - Ψυχολογία**).

Ο θεσμός του Γάμου είναι ιερός, επειδή πηγάζει από τήν άγάπη του Θεού. Και, κατά τό πρότυπο του Τριαδικού Θεού μας, οι σύζυγοι όφείλουν νά διέπονται από **εilikρινή διάθεση άλληλοπροσ-**

φορᾶς.

Ὡς πρὸς τὸ παιδί τους, πρέπει νὰ ἔχει ὠριμάσει ἡ ἀποδοχή του ἀπὸ ἔμβρυο, δεδομένου ὅτι ἀπὸ τὴν ἐμβρυϊκὴ ἡλικία τὸ παιδί ἀντὶλαμβάνεται καὶ ἐπηρεάζεται.

Νὰ βλέπει τὸ παιδί στὴν οἰκογένεια εὐλικρίνεια, δικαιοσύνη, θυσιαστικὸ πνεῦμα, συγχωρητικότητα.

Ἄν ὁ οἰκογενειακὸς θεσμὸς δὲν ἔχει αὐτὲς τίς ιδιότητες, κινδυνεύει νὰ δημιουργήσει παιδιὰ ξένα πρὸς τοὺς ἄλλους, μὲ κριτικὴ διάθεση συνεχῶς μὲ ἀτομικότητα καὶ ἰδιοτέλεια.

Ἄν τὸ παιδί φτάσει νὰ ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὴν οἰκογένεια, εἶναι γιὰ τὴν γέυθηκε τὴν ἀντιπαλότητα τῶν γονέων, τὴν ἔλλειψη ἀγάπης. Αὐτὸ ὁδηγεῖ σὲ ἀπόγνωση, σὲ φυγὴ καὶ ἴσως στὰ ναρκωτικά.

Νὰ σκύβουν οἱ γονεῖς στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ μὲ ἀγάπη, ἀποδοχὴ καὶ συγχωρητικότητα. Ἀτύχημα εἶναι, ὅτι σήμερὰ ὁ παππούς καὶ ἡ γιαγιά (τῶν ὁποίων ἡ σοφία εἶναι πολύτιμη) ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὴν οἰκογένεια.

Στὸ Σχολεῖο κύριο ρόλο παίξει ἡ προσωπικότητα τοῦ δασκάλου. Δὲν πρέπει νὰ παρέχεται μόνον γνώση (πού ἄλλωστε συνεχῶς μεταβάλλεται) ἀλλὰ **διδαχὴ προτύπου ζωῆς. Κι αὐτὸ ὄχι μόνον μὲ λόγια, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ παράδειγμα.**

Καὶ ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας διαπαιδαγωγεῖται τὸ παιδί μὲ τὴν λατρευτικὴ ἔμπειρία, ἐφ' ὅσον καὶ ἐκεῖ ὁ γονεὺς εἶναι πρότυπο. Τὸ ἴδιο καὶ ὁ ἱερέας πρέπει νὰ εἶναι παράδειγμα ἠθους, εὐγένειας καὶ διακρίσεως, πολλῶ μᾶλλον ἐάν εἶναι Πνευματικός.

Στὴν **Κοινωνία** τὸ παιδί πρέπει νὰ μάθει πῶς εἶναι μέλος τῆς λειτουργικῆ καὶ υπεύθυνου. Μέλος πού συνεισφέρει καὶ δὲν παρασύρεται ἀπὸ λανθασμένα κοινωνικὰ ρεύματα, διαμαρτυρόμενο ἐκ τῶν ὑστέρων συνεχῶς. Νὰ μὴ φοβάται τὴν ἀνθρώπινη κοινωνία καὶ ἂν διαψευθεῖ στὰ ἀνοίγματά του νὰ μὴ χάνει ποτέ τὸ θάρρος του, ἀλλὰ νὰ συνεισφέρει.

Οἱ διαδικασίες ἀνάπτυξης τῆς προσωπικότητας τῶν νέων περιλαμβάνει τὴν διάπλαση ἠθικῆς συνειδήσεως, τὴν ἀνάπτυξη ἀξιολογικῶν συστημάτων, τὴν δόμηση γνωσιολογικοῦ ὑποβάθρου καὶ τὸν προσανατολισμὸ τῆς συμπεριφορᾶς ἀνάλογα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Κάθε τι πού ἔχει **δωρεὰ τοῦ Θεοῦ.** Καὶ γι' αὐτὴ τὴ δωρεὰ τὸ σωστὸ εἶναι νὰ νιώθει εὐτυχής. Μία

σπουδαία διδαχὴ εἶναι νὰ μάθει ὁ νέος νὰ συμμετέχει ἄδολα στὴν χαρὰ τῶν ἄλλων (εἴτε εἶναι πρῶτοι, εἴτε εἶναι πλούσιοι κ.ο.κ.), ἀλλὰ καὶ στὴν λύπη τους.

Ὁ πατέρας καθορίζει τὸ γενικότερο πλαίσιο τῆς ἡρεμίας, τῆς σιγουρίας καὶ τῆς προσφορᾶς. Μὲ τὸν πατέρα τὸ παιδί εἶναι αὐστηρότερο.

Ἐνῶ ἡ μητέρα, ἔχοντας σπουδαιότερο ρόλο, (μὲ ὑπέρμετρη ἀγάπη πολλές φορές ἢ μὲ ὑπέρμετρη ὀξύτητα) ἀπολαμβάνει ἐπικεικίας ἀπὸ τὸ παιδί, τὸ ὅποιο μπορεῖ καὶ τῆς συγχωρεῖ πολλά.

Ἡ ὑπέρβαση τοῦ ἐγῶ καὶ ἡ ἀνάπτυξη κοινωνικῆς συνειδήσεως σημαίνουν καὶ ὑπέρβαση τῆς φιλαυτίας, τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ, τῶν προκαταλήψεων καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀνασφάλειας. Οἱ μὴ διακρίσεις τῶν ἄλλων βοηθοῦν σαυτὴν τὴν ὑπέρβαση μὲ δεδομένο πῶς ὁ Θεὸς δὲν διακρίνει μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ τὸ παιδί ἐπιτυγχάνει **τὴν κοινωνικοποίησή του**

μὲ τὴν **βαθεῖα ἀγάπη στὸν Κύριο**

μὲ τὴν **βαθεῖα ταπείνωση καὶ αὐτογνωσία**

μὲ τὴν **συνεχῆ ὑποταγὴν στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.**

Ἡ συμφορὰ τοῦ διαζυγίου τῶν γονέων προκαλεῖ στὰ παιδιὰ κατάθλιψη καὶ αὐτοαπόρριψη.

Καὶ καταλήγοντας ὁ ὁμιλητὴς εἶπε πῶς θὰ ἦταν εὐτύχημα ἂν μαθαίναμε στὰ παιδιὰ σὲ ὅποιο ρόλο βρεθοῦν νὰ τὸν ἐκτιμοῦν καὶ νὰ τὸν χαίρονται: Ὁ καλὸς γιατρός νὰ εἶναι κοντὰ στοὺς ἀρρώστους του, ὁ καλὸς δάσκαλος νὰ αισθάνεται πῶς ἔχει 20 π.χ. μαθητὲς 12ετείς στὸν Ναὸ καὶ ὁ καλὸς ἀρτοποιὸς νὰ φτιάχνει καλὸ ψωμί γιὰ τοὺς ἀνθρώπους.

***

Χώρεσε ἄρα γε ὁ ὠκεανὸς τῶν γνώσεων τοῦ κ. Μπαλογιάννη στὸ μεγάλο, εἶναι ἀλήθεια, ποτήρι τῆς μιάμισης ὥρας; Ἡ ἀπάντηση εἶναι ἀναντίρρητα «ὄχι». Ὅμως, ὅπως τὸ μάτι μας δὲν χορταίνει νὰ θαυμάζει τὴν ἀπεραντοσύνη τῆς θάλασσας -ἐνῶ δὲν τὴν βλέπει ὅλη- ἔτσι καὶ ὁ σοφὸς ἱατρός καὶ Θεολόγος τῆς Θεσσαλονίκης προκάλεσε θαυμασμὸ. Ἡ ἀπεραντοσύνη πάντως τῶν γνώσεων τοῦ κ. Μπαλογιάννη μᾶλλον φόβισε τοὺς ἀκροατές, ὥστε δὲν ὑπῆρξε συζήτηση. Καί, καθὼς ὀλόκληρη τὴν θάλασσα δὲν τὴν γνωρίζουμε καλά, ἐκτός ἀπὸ τὴν ἀλμύρα τῆς, θὰ ἦταν εὐχῆς ἔργο σὲ μελλοντικὴ ἐπίσκεψή του ὁ κ. Καθηγητὴς, νὰ ἐντοπίσει τὸ ἀντικείμενο τῆς ὁμιλίας σ' ἓνα μικρὸ λιμανάκι τῆς σοφίας του, πού θὰ τὸ νιώσουμε πιὸ δικό μας. Τὸν εὐχαριστοῦμε.

Ἡ ἀναστολή τῆς λειτουργίας τῆς Παιδικῆς Βιβλιοθήκης Λιβαδίου - Κυθήρων

Μέ πολλή λύπη πληροφορηθήκαμε τὴν ἀναστολή τῆς λειτουργίας τῆς παιδικῆς βιβλιοθήκης, πού ἐπί πολλά χρόνια, ἐπί 20ετία καί πλέον, λειτουργοῦσε ἀθόρυβα καί ἐποικοδομητικά γιά τὰ παιδιά μας, τούς μαθητές-τριες τῆς Δημοτικῆς καί Μέσης Ἐκπαίδευσης, γιά τὰ ὁποῖα ἦταν ἡ πνευματική ὄασις καί τό θερμοκήπιο τους καί μιά πηγή ἐπιμορφώσεως καί γνωσιολογικοῦ ἀνεφοδιασμοῦ. Ὁ λόγος τῆς ἀχρηστοποίησης τῆς λειτουργίας τῆς Παιδικῆς Βιβλιοθήκης, πρὸς μεγάλη λύπη τοῦ μαθητόκοσμου τοῦ νησιοῦ μας, ἦταν ἡ ἐπί μῆνες ἐπίσχεση τῆς ἀμοιβῆς τῆς ὑπεύθυνης τῆς λειτουργίας τῆς κ. Μαρίας Καλλιγέρου καί τῆς μὴ διευθετήσεως τῶν ἐξόδων λειτουργίας τῆς.

Ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ.Σεραφεῖμ, μόλις πληροφορήθηκε τό λυπηρό καί ἀνησυχητικό αὐτό

γεγονός, ἐπικοινωνήσε μέ τὸν συμπολίτη μας, ἀξιότιμο Ὑφυπουργό Παιδείας καί Θρησκευμάτων κ. Ἰωάννη Πανάρετο καί ἐξέθεσε τό πρόβλημα. Ταυτόχρονα ἔστειλε καί τό ὑπ' ἀριθ. 181/04-03-2010 ἔγγραφο πρὸς τὴν Ὑπουργό Παιδείας κ. Ἄνα Διαμαντοπούλου καί τὸν Ὑφυπουργό κ. Πανάρετο, στοὺς ὁποίους ἐπέσημανε τὴν μεγάλη στέρση τῶν παιδιῶν μας καί τὴν ἀναγκαιότητα λειτουργίας τῆς Βιβλιοθήκης στό ἀκριτικό νησί μας, ζητώντας ἐπίμονα **μόνιμη λύσι καί διευθέτησι τοῦ ζητήματος.**

Τό Ὑπουργεῖο Παιδείας, διὰ βίου μάθησης καί Θρησκευμάτων ἀπάντησε στὸν Σεβ. Μητροπολίτη μας, καί ταυτόχρονα πρὸς τὸν Σύλλογο Δασκάλων καί Νηπιαγωγῶν Κυθήρων, Δημοτικό Σχολεῖο Πο-

ταμοῦ, 80200 Κύθηρα (σέ ἀπάντησι τοῦ ὑπ'ἀριθ.152/17-05-2010 σχετικοῦ ἐγγράφου τους), μέ τό ὑπ'ἀριθ. 61356/12/31-05-2010 ἔγγραφο τῆς Διευθύνσεως Βιβλιοθηκῶν καί Γενικῶν Ἀρχείων, Τμήμα Α' Βιβλιοθηκῶν.

Ἡ ἐν λόγω Διευθυνσις τοῦ Ὑπουργείου, ἀφοῦ ἀναφέρεται στὴν ἱστορία, τὰ οικονομικά προ-

βλήματα καί τίς δυσχέρειες τοῦ θέματος, καταλήγει ὡς ἐξῆς: «Ὡστόσο, σὰς πληροφοροῦμε ὅτι ἡ ἀπρόσκοπη καί εὐρύθυμη λειτουργία τῆς Παιδικῆς - Ἐφηβικῆς Βιβλιοθήκης Κυθήρων ἐμπίπτει στὴν ἀποκλειστική καί μόνο ἀρμοδιότητα τοῦ Ὄργανισμοῦ Παιδικῶν καί Ἐφηβικῶν Βιβλιοθηκῶν, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν νόμο ἔχει τὴν αὐτοτέλεια καί τὴν αὐτονομία νὰ καθορίζεται, νὰ συντονίζεται καί νὰ χρηματοδοτεῖ τίς δράσεις τῶν παραρτημάτων του, νὰ αὐτοαξιολογεῖ καί νὰ ἐπανακαθορίζει τὴν δράσι του, νὰ ἐκπονεῖ ἐπιχειρησιακό πλάνο, ὅπως ἐπί πλέον καί νὰ φροντίζει γιά τὴν καταβολή τῶν ὀφειλόμενων δαπανῶν καί τῶν δεδουλευμένων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων πού ἀπασχολεῖ».

Ἐπειτα ἀπὸ τὴν ἀπάντησι αὐτὴ ὁ Σεβασμιώτατος ὠμίλησε τηλεφωνικά τόσο μέ τὸν Πρόεδρο τοῦ Ὄργανισμοῦ Παιδικῶν καί Ἐφηβικῶν Βιβλιοθηκῶν (ΟΠΕΒ) κ. Ποταμίτη, ὅσο καί μέ τὴν Διευθύντρια τοῦ Ὄργανισμοῦ αὐτοῦ κ. Καββαδία, οἱ ὁποῖοι τὸν διαβεβαίωσαν ὅτι κάνουν ἀλλεπάλληλες κινήσεις πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας διὰ τὴν ἐγκρισι τῶν ἀπαραιτήτων κονδυλίων, προκειμένου νὰ ἀποσβέσουν τὰ χρέη τοῦ Ὄργανισμοῦ καί νὰ καταβληθοῦν οἱ ὀφειλόμενες ἀποδοχές στά ὑπεύθυνα πρόσωπα λειτουργίας τῶν Βιβλιοθηκῶν ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Καί οἱ δύο αὐτοὶ ὑπεύθυνοι ὑποσχέθησαν ὅτι σύντομα θὰ ἐνημερώσουν τὸν Σεβ. Μητροπολίτη μας γιά τίς θετικές ἐξελίξεις τοῦ θέματος. Εὐχόμαστε τό ταχύτερο νὰ ἐπιλυθῇ γιά τό καλὸ καί τὴν πρόδο τῶν παιδιῶν μας.

Ἡ ἐπέτειος τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἐπτανήσων

Γράφει ἡ κ. Γιάννα Καραβοκύρη, Θεολόγος

Μέ τό νυκτερινό πλοῖο τῆς γραμμῆς (Πέμπτη μετά τά μεσάνυκτα) ἀφίχθη στό Κύθηρα ἀπό τά Ἀντικύθηρα, ὅπου ἐτέθη σέ προσκύνησι πρὸς εὐλογία καί ἀγιασμό τῶν πιστῶν στίς 20 Μαΐου, μικρόν ἀπότμημα ἀπό τά Ἱερά Λείψανα τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, τοῦ πρώτου Θεοστέπτου Χριστιανοῦ Βασιλέως καί τῆς Μητρός αὐτοῦ Ἑλένης. Τά ἱερά Λείψανα αὐτά πού φυλάσσονται στήν Ἱερά Μονή Θεοτόκου Καλλιπετρας Βεροίας μετεκομίσθησαν ὑπό τοῦ Ἡγουμένου τῆς Ἱεράς Μονῆς αὐτῆς, Ἀρχιμ. π. Παλαμά Κυριλλίδη, κατόπιν αἰτήματος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Σεραφεῖμ πρὸς τόν Σεβ. Μητροπολίτη Βεροίας καί Ναούσης κ. Παντελεήμονα, εἰς εὐλογίαν τοῦ Χριστεπωνύμου Πληρώματος τῆς Ἱεράς Μητροπόλεώς μας.

Τό πρωί, τῆς κυριωνύμου ἡμέρας τῆς ἐπετείου

τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἐπτανήσων, Παρασκευή 21 Μαΐου 2010, κατά τήν Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα Ἱερό Ναό Ἁγίου Κωνσταντίνου στό Λιβάδι, ἐτέθησαν εἰς προσκύνησιν τά ἱερά Λείψανα τῶν ἑορταζομένων Ἁγίων. Μετά τήν Θ.Λειτουργία μετεκομίσθησαν ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου στήν πρωτεύουσα τῆς νήσου μας, ὅπου ἐξωθεν τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἐσταυρωμένου Χώρας ἔγινε ἐπίσημη ὑποδοχή ἀπό τόν Ἱερό Κλῆρο, τίς Ἀρχές καί τούς φορεῖς τῆς νήσου, τούς μικροῦς μαθητές τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ καί Νηπιαγωγείου Χώρας καί τούς μαθητές καί τίς μαθήτριες ὄλων τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς νήσου μας. Ἀκολούθως ἡ ἱερά πομπή κατευθύνθηκε στόν Ἱερό Ναό Ἁγίας Ἄννης γιά τήν ἐπίσημη Δοξολογία, παρουσία τοῦ Δημάρχου, τῆς Ἐπάρχου,

Ἀρχῶν-φορέων τῆς νήσου μας, μαθητῶν καί συμπολιτῶν μας, ἐπί τῆς ἐπετείου τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων μέ τήν Μητέρα Ἑλλάδα. Ἡ Δοξολογία δέν μπόρεσε νά γίνει στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό, λόγω τῶν ἔργων ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἐσταυρωμένου.

Κατά τήν ὥρα τῆς Δοξολογίας ὄλοι εἶχαν τήν εὐκαιρία, καί ἰδιαίτερα τά παιδιά τῶν Σχολείων μας, νά προσκυνήσουν τά ἱερά Λείψανα τῶν ἑορταζομένων Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης καί ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας ὠμίλησε ἐπίκαιρα.

Ἀμέσως μετά τήν Δοξολογία ὁ Μητροπολίτης μας, ὄλοι οἱ ἐπίσημοι, οἱ μικροί μαθητές τοῦ Παιδικοῦ Σταθμοῦ καί Νηπιαγωγείου Χώρας καί οἱ μαθητές-τριες ὄλων τῶν ἐξ (6) Δημοτικῶν Σχολείων τῆς νήσου μας (τά παιδιά τοῦ Γυμνασίου καί τοῦ Λυκείου δέν ἦλθαν ἐν σώματι, λόγω τῶν Πανελληνίων καί σχολικῶν ἐξετάσεων τους), συγκεντρώθηκαν στήν Πλατεία τῆς Χώρας. Μαζί τους πλῆθος κόσμου παρακολούθησε τίς ἑορταστικές ἐκδηλώσεις. Ἐψάλη Ἐπιμνημόσυνος Δέησης καί ἔγινε κατάθεσις στεφάνων. Ὁ πανηγυρικός τῆς ἡμέρας, ἐκφωνήθηκε ἀπό τήν φιλόλογο Καθηγήτρια κ. Ἑλένη Χάρου - Κορωναίου.

Στή συνέχεια τῆς ἐκδήλωσης οἱ μαθητές τῶν ἐξι Δημοτικῶν Σχολείων τοῦ νησιοῦ μας παρουσίασαν Δημοτικούς Ἐπτανησιακούς χορούς καί τραγούδια. Φέτος, πρὸς μεγάλη λύπη ἀλλά καί ἐκπληξη ὄλων δέν ἔγινε ἡ καθιερωμένη παρέλαση τῶν μαθητῶν τῶν Δημοτικῶν μας Σχολείων, λόγω ἀδυναμίας νά παρευρεθεῖ στήν ἐκδήλωση ἡ Φιλαρ-

μονική Κυθήρων (υπό την διεύθυνση του μαέστρου της κ.Στράτου Θεοδωρακάκη, ό οποίος πάνω άπ' όλους μας λυπήθηκε γι αυτό).

Τό άπόγευμα ώρα 6.30 μ.μ. εψάλη ή ιερά παράκλησις του Άγίου Κωνσταντίνου στό ιερό Παρεκκλήσιο του Άγίου Κωνσταντίνου στόν Ποταμό, πού γιόρταζε καί εκεί εδόθη ή εύκαιρία νά προσκυνήσουν τό άγιο Λείψανο οί χριστιανοί άδελφοί μας του βορείου τμήματος της νήσου. Τήν επόμενη ήμέρα τό πρωί Σάββατο 22 Μαΐου τά ιερά Λείψανα εξετέθησαν εις προσκύνησιν στόν Ίερό Ναό Έσταυρωμένου Πιτσιανικών καί, κατόπιν τούτου, οί συνοδεύοντες αυτά άνεχώρησαν άεροπορικώς γιά τήν βάσι τους.

Άπόσπασμα της όμιλίας της κ. Χάρου-Κορωναίου

«Θά μου επιτρέψετε αυτά τά λίγα λόγια νά τά άπευθύνω στό παιδιά μας, στό μέλλον αυτού του τόπου, πού εΐναι συγκεντρωμένα γύρω μας. Λοιπόν αγαπημένα μου παιδιά σήμερα φορέσατε τά καλά σας καί γνωρίζετε πολύ καλά, πώς ήρθατε εδω γιά νά γιορτάσουμε τήν ήμέρα της ελευθερίας μας...

...Λοιπόν γιά νά σās μεταφέρω τό κλίμα της εποχής εκείνης, θά σās διηγηθώ μιά ιστορία πέρα γιά πέρα άληθινή, κάτι πού συνέβη εδω στή Χώρα τήν 25η Μαρτίου του 1851. Κάποιοι θερμόαμοι καί θαρραλέοι, πού τούς έλεγαν ριζοσπάστες, πού σημαίνει επαναστάτες, είχαν δημιουργήσει μιά μικρή

μυστική εταιρεία καί άποφασίσανε νά μαζευτούνε σέ ένα σπίτι, άνω, κάπου εδω κοντά στήν πλατεία καί νά γιορτάσουν τήν εθνική επέτειο μέ ένα έορταστικό

συμπόσιο. Στόλισαν λοιπόν τήν αίθουσα του συμπόσιου μέ μυρτιές, έφτιαξαν χάρτινες ελληνικές σημαίες, κρέμασαν καί μιά εικόνα μέ τά πρόσωπα 7νησιών ριζοσπαστών, δηλ. βουλευτών της Ίονίου Βουλής, πού άγωνίζονταν γιά τήν ελευθερία του 7νησιακού λαού καί τήν ένωση μέ τήν Έλλάδα, βά-

λανε καί άλλες εικόνες μέ ήρωες. Γύρω γύρω στους τοίχους της αίθουσας είχαν τοποθετήσει ξύλινες λόγχες καί χοντρά χαρτόνια, πού γράφανε μέ κεφαλαία γράμματα «ζήτω ή Έλλάς μετά της 25ης Μαρτίου 1821» «ζήτω ή Έλλάς» «ζήτω ή Ένωσις των 7νησιών μετά της μητρος Έλλάδος».

Κατά τό μεσημέρι άρχισαν νά μαζεύονται γύρω στό 15 άτομα. Ένας άπ' αυτούς κουβαλούσε καρέκλες, πιάτα, ποτήρια καί άλλα χρειώδη γιά τό συμπόσιο. Ένας άλλος πιό έκδηλωτικός καί ένθουσιώδης φόρεσε φουστανέλα γιά νά γιορτάσει τήν ήμέρα καί νά τιμήσει τούς ήρωες του 21. Βλέπετε τά παιδιά τότε στό Κύθηρα δέν ήταν ελεύθερα νά φορέσουν μέ περηφάνεια τή φουστανέλα καί νά χορέψουν τόν τσαμικο, τό χορό των ήρώων καί τίς ελληνικές σημαίες, όσοι είχαν, τίς είχαν κρυμμένες στό σεντούκια τους κι όσοι δέν είχαν τίς ζωγράφιζαν καί στόλιζαν τά σπίτια τους κρυφά περιμένοντας τήν άνάσταση.

Άφου συγκεντρώθηκαν όλοι, σέ λίγο άρχισαν τίς προπόσεις. Άρχηγός καί συντονιστής ήταν ό Τζώρτζης Μόρμορης, ό δικηγόρος πού διετέλεσε καί βουλευτής στήν Ίονιο βουλή, άπό τούς άρχηγούς των ριζοσπαστών στό Κύθηρα, ό οποίος μέσα σέ άπερίγραπτο ένθουσιασμό άπήγγειλε πατριωτικούς στίχους. Ένας έκανε τήν πρόποση καί όλοι μαζί φώναζαν «Ζήτω!» «Ζήτω ή Ένωσις της Άφροδίτης!» (ή Άφροδίτη τότε ήταν στή σφραγίδα των Κυθήρων, ήταν τό έμβλημα του νησιού μας όπως ό Όδυσσεάς ήταν της Ίθάκης, τό καράβι των Φαιάκων ήταν της Κέρκυρας κ.τ.λ.) «Ζήτω ή ελευθερία της Έλλάδος!» «Εβίβα!» «Ζήτω ή Έλλάς!». Μετά άρχισαν νά τραγουδάνε τραγούδια πατριωτικά μέ μεγάλο ένθουσιασμό. Άργότερα προστέθηκαν κι άλλοι καί μέχρι τίς 11.30 τό βράδυ παίζανε βιολιά κι οί συμποσιαστές χόρευαν ελληνικούς χορούς καί τραγουδούσαν.

Μέ λαμπρότητα ή έορτή του Άγ. Νικολάου στά Άντικύθηρα

Γράφει ό κ. Στράτος Χαρχαλάκης

Μέ λαμπρότητα και βυζαντινή κατάνυξη παραδόθηκε και πάλι στή Θεία Λατρεία ό Ίερός Ναός του Άγιου Νικολάου στά Άντικύθηρα, πού δεσπάζει άριστερά τής εισόδου του λιμένος Ποταμού.

Μέ πρωτοβουλία, προσωπική έπιστασία και κύρια δωρεά του κ. Άνδρέα Χαρχαλάκη, τέως Κοινοτάρχη του νησιού (1999-2006), πραγματοποιήθηκε ριζική και έκ θεμελίων ανακαίνιση του Ίερου Ναού έσωτερικά και έξωτερικά, ανακαίνιση του κελλιού και έξοπλισμός μέ Ίερά Σκεύη, έπιπλα, εικόνες και λοιπά εκκλησιαστικά αντικείμενα.

Τό συνολικό κόστος για όλες τής εργασίες άνηλθε στό ποσόν των 42.950 ευρώ και καλύφθηκε έξ όλοκλήρου από δωρεές, μέ κύρια δωρεά του κ. Άνδρέα Χαρχαλάκη, ύψους άνω των 32.000 ευρώ. Δωρεές ύπηρεξαν από Άντικυθήριους τόσο του έσωτερικού, όσο και του έξωτερικού (ΗΠΑ, Αυστραλία), ενώ σημαντικές ύπηρεξαν οι προσφορές σέ είδη και προσωπική εργασία.

Στίς 19 και 20 Μαΐου, ό Ναός παρεδόθηκε και έπίσημως στή Θεία Λατρεία μέ άφορμή τόν έορτασμό

τής Άνακομιδής του Ίερου Λειψάνου του Άγιου Νικολάου (20 Μαΐου), πού έορτάστηκε πανηγυρικά στό νησί για πρώτη φορά.

Τήν παραμονή τής έορτής τελέστηκε Άγιασμός επί τή περατώσει των έργων ανακαίνισης και άκολουθως Μέγας Πανηγυρικός Άρχιερατικός Έσπερινός, ενώ άνήμερα τής 20ής Μαΐου τελέστηκαν ό Όρθρος, ή Πανυγηρική Θεία Λειτουργία καθώς και Δοξολογία για τήν Ένωση των Έπτανήσων μέ τήν Έλλάδα (21 Μαΐου 1864), χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυθήρων κ. Σεραφείμ.

Άκολούθησε έορτιο γεύμα, πού παρέθεσε ό κ. Άνδρέας Χαρχαλάκης στό κατάστημα του κ. Μύρωνος Πατακάκη στόν Ποταμό Άντικυθήρων, μέ προσκεκλημένους όλους τούς κατοίκους και προσκυνητές.

Ό κ. Άνδρέας Χαρχαλάκης σέ σύντομη προσφώνησή του άναφέρθηκε στίς εργασίες ανακαίνισης πού έγιναν στόν Ίερό Ναό του Άγιου Νικολάου, εύχαριστώντας όλους όσοι βοήθησαν, τόσο σέ

χρήματα και είδος, όσο και σέ προσωπική ή εργασία,

ένώ άντεφώνησε ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων και Άντικυθήρων κ. Σεραφείμ, ό όποίος συνεχάρη έγκάρδια τόν τ. Πρόεδρο κ. Χαρχαλάκη και τούς λοιπούς συντελεστές του σπουδαίου αυτού έργου, χαρακτηρίζοντας άξιέπαινη και άξιομίμητη τήν πρωτοβουλία αυτή και μεγάλη εύλογία για τό νησί.

Συγκινητική ήταν ή παρουσία κλιμακίου του Βυζαντινού Χορού Ψαλτών «Ψαλτικής Διάκονοι» από τήν Άθήνα μέ χοράρχη τόν Πρωτοψάλτη κ. Ίωάννη Τσούνη πού έψαλλε μελωδικότατα στίς Ίερες Άκολουθίες, προσδίδοντας βυζαντινή μεγαλοπρέπεια και κατάνυξη.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων και Ἀντικυθήρων κ. Σεραφεὶμ ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου ἕως καὶ τοῦ Μαΐου 2010 ἐλειτούργησε ἢ ἐχοροστάτησε σὲ Ἑσπερινούς, Ἀκολουθίες καὶ κατὰ περίπτωσιν ἐκήρυξε τὸν Θεῖο Λόγο στοὺς Ἱερούς Ναούς:

Ι. Ν. Παναγίας Ἰλαριωτίσσης Ποταμοῦ: 7/2, 19/2, 9/3, 19/3, 1/4, 2/4, 8/4, 9/4, Ι. Ν. Ἀγ. Χαλαλάμπους Φρατσίων: 9/2, Ι. Ν. Ἀγ. Χαλαλάμπους Μυλοποτάμου: 9/2, 9/3, 2/4, 10/4, 11/4, Ι. Ν. Ἀγ. Χαλαλάμπους Καραβᾶ: 10/2, 11/2, 23/2, 29/3, 7/4, 8/4, Ι. Ν. Ἐσταυρωμένου Πιτσιανιῶν: 6/2, 27/2, 7/3, 10/3, 3/4, 22/5, Ι. Ν. Ἀγ. Μόνης: 13/2, 19/3, 28/3, Ι. Μ. Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης: 14/2, 15/2, 17/2, 19/2, 21/2, 19/3, 31/3, 4/4, 17/5, 25/5, Ι. Ν. Ἀγ. Ἀντωνίου Καστριανιῶν: 14/2, 18/2, 6/4, 7/4, 30/4, Ι. Ν. Ἀγ. Γεωργίου Λειβαδίου: 18/2, 21/2, 5/4, 22/4, Ι. Ν. Ἀγ. Νικήτα Καλάμου: 22/2, 31/3, 14/4, 15/4, Ι. Ν. Ἐσταυρωμένου Χώρας: 17/2, 21/2, 24/2, 26/2, 28/2, 6/3, 7/3, 25/3, 28/3, 2/4, 4/4, 5/4, 21/4, Ι. Ν. Ἀγ. Πελαγίας: 23/2, 5/3, 29/3, 16/5, Ι. Ν. Ἀγ. Γεωργίου Καρβουνάδων: 23/2, 2/3, 31/3, 12/4, 13/4, 23/4, Ι. Ν. Ἀγ. Ἐλέσης: 6/3, 12/3, 30/3, 28/4, 23/5, Ι. Ν. Ἀγ. Ἀναργύρων Φατσάδικων: 11/4, 12/4, Ι. Ν. Ἀγ. Ἀνδρέου Τσικαλαρίας: 26/3, Ι. Ν. Ἀγ. Γεωργίου Καλησπεριανῶν: 26/2, 27/3, 16/4, Ι. Ν. Ἀγ. Ἀναργύρων Ξερουλάκι: 16/2, Ι. Ν. Ἀγ. Μηνᾶ Διακοφτίου: 8/3, 7/4, Ι. Ν. Ἀγ. Μηνᾶ Λογοθετιανῶν: 1/3, 17/3, 27/3, 9/4, 10/4, Ι. Ν. Ἀγ. Νικολάου Αὐλέμωνος: 25/2, 7/4, Ι. Ν. Εἰσοδίων Θεοτόκου Κοντολιανῶν: 16/3, 12/4, Ι. Ν. Μεταμορφώσεως Κεραμωτοῦ: 11/3, 12/4, Ι. Ν. Ἀγ. Νι-

κολάου Κυπριωτιανῶν: 18/3, Ι. Ν. Ἀγ. Ἴβνας Χώρας: 14/5, 18/5, 21/5, Ι. Ν. Ἀγ. Σπυρίδωνος Καλοκαιρινῶν: 17/4, 18/4, Ι. Ν. Παναγίας Ἐλεούσης Ἀραιῶν: 11/3, Ι. Ν. Ἀγ. Νικολάου Φρατσίων: 22/4, Ι. Ν. Παναγίας Δέσποινας Καραβᾶ: 9/3, Ι. Μ. Ὁσίου Θεοδώρου Ἀρωνιαδικῶν: 18/3, 11/5, 12/5, 19/5, Ι. Ν. Ἀγ. Γεωργίου Μητάτων: 25/2, 1/4, 23/5, Ι. Ν. Ἀγ. Βλασίου: 10/2, Ι. Ν. Παναγίας Ἐλεούσης Φρατσίων: 20/2, 28/2, 5/3, 6/4, Ι. Ν. Ἀναλήψεως Σωτήρος Κ. Λειβαδίου: 22/2, 12/3, 13/4, 14/4, 13/5, Ι. Ν. Ἀγ. Εἰρήνης Κατουνίου: 22/2, Ι. Ν. Ἀγ. Νικολάου Αὐλεμῶνος: 25/2, 7/4, Ι. Ν. Παναγίας Μελιτιανικῶν Τριφυλλιᾶτικων: 9/4, Ι. Ν. Τιμίου Προδρόμου Στραποδίου: 2/3, 4/4, Ι. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου «Κοντελέτους» Λειβαδίου: 3/3, 30/3, 15/4, 16/4, Ι. Ν. Παναγίας Φανερωμένης Βιαιδικῶν: 4/3, 6/4, Ι. Ν. Ἀγ. Τριάδος Φριλιγκιανικῶν: 4/3, 24/5, Ι. Ν. ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΑΡΩΝΙΑΔΙΚΩΝ: 5/3, 6/4, Ι. Ν. Ἀγ. Θεοδώρου Ἀλοιζιανικῶν: 8/3, 7/4, Ι. Ν. Ἀγ. Μαρίας Δρτυμῶνα: 12/3, 16/4, 17/4, Ι. Ν. Ἀγ. Μύρωνος Ἀντικυθήρων: 14/3, Ι. Ν. Ἀγ. Χαλαλάμπους Ἀντικυθήρων: 14/3, Ι. Ν. Προφήτου Ἡλίου Ἁγίου Ἡλία: 15/3, 13/4, Ι. Ν. Ἀγ. Τριάδος Ἀλεξανδράτων: 15/3, 24/5, Ι. Ν. Ἀγ. Πάντων Γουδιανικῶν: 16/3, 13/4, Ι. Ν. Ἀγ. Ἐλευθερίου Δοκάνων: 18/3, Ι. Ν. Ἀγ. Ταβιθά Λεβαδείας: 21/3, 25/4, Ι. Ν. Ταξιαρχῶν Τραβασαριανῶν: 26/3, Ι. Ν. Ἀγ. Νικολάου Ἀντικυθήρων: 19/5, 20/5, Ι. Ν. Κωνσταντίνου Ἀντικυθήρων: 20/5, Ι. Ν. Ἀγ. Κωνσταντίνου Λειβαδίου: 21/5, Ι. Ν. Ἀγ. Τριάδος Λογοθετιανῶν: 22/5.

Πλήθος Ἀντικυθηρίων βρέθηκαν στό νησί τίς μέρες αὐτές, τόσο ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ὅσο καὶ ἀπὸ τὴν Κρήτη καὶ ἀλλοῦ προκειμένου νά παραστοῦν στίς ἑορταστικές ἐκδηλώσεις καὶ νά λάβουν τὴν εὐλογία τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

Μέ πρωτοβουλία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυθήρων καὶ Ἀντικυθήρων κ. Σεραφεὶμ, ἐφθασε στὰ Ἀντικύθηρα ὁ Ἠγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Καλλιπετρας ἀπὸ τῆ Βέροια τῆς Μακεδονίας Ἀρχιμ. π. Παλαμᾶς Κυριλλίδης, μεταφέροντας στό νησί τμήμα τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τῶν Ἁγίων Θεοστέπων Βασιλέων καὶ Ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης, πού τέθηκαν σὲ προσκύνηση πρὸς εὐλογία καὶ ἀγιασμό τῶν πιστῶν σὲ ὅλες τίς λατρευτικές ἐκδηλώσεις τοῦ δημέρου αὐτοῦ (19 καὶ 20 Μαΐου).

Στίς ἱερές Ἀκολουθίες συμμετεῖχε καὶ ὁ Ἱερέας τῶν Ἀντικυθήρων π. Ἀντώνιος Λιγοψυχάκης.

Οἱ ἐκδηλώσεις ὀλοκληρώθηκαν τὸ ἑσπέρας τῆς 20ῆς Μαΐου, ὅπου τελέστηκε ὁ Μέγας Πανηγυρικός Ἀρχιερατικός Ἑσπερινὸς στὸν ἑορτάζοντα Ἱερό Ναὸ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Ἀντικυθήρων, στὸν ὁποῖο πρόσφατα τοποθετήθηκε νέο ξυλόγλυπτο Τέμπλο καὶ χειροποίητες εἰκόνες βυζαντινῆς τέχνης, μέ πρωτοβουλία καὶ δωρεὰ τοῦ κ. Νικήτα Πάτερου, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὴν δαπάνη διαμόρφωσης τοῦ αὐλείου χώρου τοῦ Ναοῦ.

Μέ συγκίνηση οἱ εὐλαβεῖς προσκυνητές ἀπάστηκαν τὰ Ἱερά Λείψανα τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης, στὸν πανηγυρίζοντα Ναὸ τους στὰ Ἀντικύθηρα.

Ἡ ἀνακεράμωση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἐσταυρωμένου Χριστοῦ Χώρας

Ὁ Ἱ. Ναός Ἐσταυρωμένου Χριστοῦ Χώρας στή Χώρα Κυθήρων χτίστηκε κατά τό δεύτερο ἡμισυ τοῦ 17ου αἰ. ἀπό τόν Ἐπίσκοπο Κυθήρων Φιλόθεο

Δαρμάρο. Φαίνεται ὅτι ἀπό τότε καθιερώθηκε ὡς Ἐπισκοπικός Ναός ἐνῶ προγενέστερα ἡ παλαιά Ἐπισκοπή ἦταν ὁ Ἅγιος Γεώργιος ὁ Λομπάρδος,

στό Βουῖργο.

Στήν πορεία τῶν 350 ἐτῶν περίπου τῆς ἱστορίας του, ὁ Ἐσταυρωμένος ἔχει ὑποστῆ ἐπεμβάσεις καί ἀλλοιώσεις ἐσωτερικά καί ἐξωτερικά.

Ὁ Ναός εἶναι μονόκλιτος καμαροσκέπαστος, τυπικό παράδειγμα τῆς ναοδομίας στά Κύθηρα. Σέ κάποια οἰκοδομική φάση τῆς ἱστορίας του, ἡ στέγη τοῦ Ναοῦ καλύφθηκε μέ κεραμίδια βυζαντινοῦ τύπου, ὅπως συνέβη μέ πλείστους Ναούς στά Κύθηρα.

Πρόσφατα ἐγίνε στεγανοποίηση τῆς στέγης τοῦ Ναοῦ καί ἀνακεράμωση ἀπό τό συνεργεῖο τοῦ ἐργολάβου Παναγιώτη Κασιμάτη (Σταματουλά). Οἱ ἐργασίες αὐτές ἐγίναν μέ ἄριστη τεχνική καί τό ἀποτέλεσμα εἶναι θαυμάσιο. Θερμότητα συγχαρητήρια στό Ἐκκλ. Συμβούλιο καί τούς ἐνορίτες.

Ἡ ἱερά Πανήγυρις τῆς Ἰλαριώτισσας Ποταμοῦ

Τήν Παρασκευή τῆς Διακαινησίμου (νέας) Ἐβδομάδος, ἑορτή τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, γιόρτασε πανηγυρικά ἡ ἐνορία τοῦ Ποταμοῦ.

Σέ ἄλλη στήλη τοῦ παρόντος τεύχους μιλήσαμε γιά τήν ὑποδοχή τῆς Θαματούργου Εἰκόνας τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρτιδιώτισσας τό ἀπόγευμα τῆς (νέας) Πέμπτης, παρουσία τῶν Λαρισαίων προσκυνητῶν, γιά τόν Πανηγυρικό Ἐσπερινό, πού ἀκολούθησε στόν ἑορτάζοντα Ἱ. Ναό, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Κυρίλλου καί γιά τήν, κατόπιν παρακλήσεως τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας κ. Σεραφεῖμ, ἐμπνευσμένη ὁμιλία τοῦ ἐπικεφαλῆς τῶν Λαρισαίων χριστιανῶν ἐκλεκτοῦ Θεολόγου κ. Κων/νου Ἀθανασοπούλου.

Ἀνήμερα τῆς ἑορτῆς συνελειτούργησαν ἀμφότεροι οἱ Σεβ. Μητροπολίται. Τῆς Θείας Λειτουργίας προεξήρχε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Κύριλλος, ὁ ὁποῖος καί ἐν συγκίνησει ἐκήρυξε τόν Θεῖον Λόγον, ἀναφερθεῖς στό πανάγιο πρόσωπο τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καί τά ἄπειρα θαύματά της.

Ἀκολούθησε ἡ ἱερά Λιτάνευσις τῆς Ἁγίας Εἰκόνας τῆς Μυρτιδιώτισσας στήν πολίχνη τοῦ Ποταμοῦ καί στά Ἱδρύματά της, τό Γενικό Τριφύλλειο Νοσοκομεῖο καί τό Τριφύλλειο-Κασιμάτειο Γηροκομεῖο. Μέ μεγάλη συγκίνηση προσκύνησαν τήν τι-

μία καί περίπυστη εἰκόνα τῆς Μυρτιδιώτισσας μας οἱ ἀσθενεῖς οἱ ἱατροί καί τό προσωπικό τοῦ Νοσοκομείου καί, ἐν συνεχείᾳ, οἱ τρόφιμοι καί τό προσωπικό τοῦ Γηροκομείου.

Τῆς ἱερᾶς πομπῆς προηγεῖτο ἡ Φιλαρμονική τοῦ Ποταμοῦ μέ τόν διακεκριμένο μάεστρο της κ. Στράτη Θεοδωρακάκη, τό Ἱερό Εὐαγγέλιο καί τά Ἐξαπτέρυγα καί ὀπισθεν τῆς Ἁγίας Εἰκόνας ἀκολούθησε ὁ Ἱερός Κληρικός, ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας, οἱ Ἀρχεῖς καί φορεῖς τοῦ νησιοῦ μας καί ὁ εὐσεβῆς λαός.

Ἡ Παναγία μας νά περισκέπη καί νά προστατεύη τούς ἀρρώστους καί τούς συμπαθεῖς γέροντες-ισσες καί νά ἐνισχύη τούς ἱατρούς καί τό προσωπικό τῶν Ἱδρυμάτων αὐτῶν καί ὅλους τούς συμπολίτες μας.

Όμάδα σπηλαιολόγων στά Κύθηρα

Στις έορτές του Πάσχα, από την Μεγάλη Τετάρτη μέχρι την Τετάρτη της Διακαινησίμου, έπραγματοποίησαν επίσκεψη στο νησί μας και φιλοξενήθηκαν στον έξωτερικό ξενώνα της Ίερας Μονής Μυρτιδιών περί τους 20 έπιστήμονες σπηλαιολόγους.

Η έπιστημονική αυτή ομάδα των σπηλαιολόγων μέ τους έπικεφαλής τους κ. Προκόπη-Κωνσταντίνο Τρίμμη, συμπολίτη μας, και Πέλη Φιλιππάτου γύρισαν όλο τό νησί, έπεσκέφθησαν τά γνωστά σπήλαια και μέ τή βοήθεια κάποιων συμπολιτών μας, πού γνωρίζουν τίς τοποθεσίες των Κυθήρων, έπεσήμεναν και έκαναν επίσκεψη σέ δυσπρόσιτα και άπάτητα σπήλαια.

Στό κάθε σπήλαιο έπαιρναν φωτογραφίες και έκαναν τίς άπαραίτητες άποτυπώσεις, δημιουργώντας έναν ιδιαίτερο φάκελο γιά τήν κάθε σπηλιά, μέ χρήσιμα στοιχεία.

Έπεσκέφθησαν και τους σπηλαιώδεις Ίερούς Ναούς του νησιού μας, πού υπερβαίνουν τους δέκα, και σύναξαν όλο τό αναγκαίο γιά τήν έρευνά τους υλικό.

Έπειτα από αυτές τίς κοπιώδεις προσπάθειές τους έγινε μία έκδήλωση - συγκέντρωση στό Πνευματικό Κέντρο Ποταμού, παρουσία του Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Σεραφείμ, του Δημάρχου κ. Θεοδ. Κουκούλη, Δημοτικών Συμβούλων και λοιπών Αρχών και φορέων τής νήσου μας. Στή συνέχεια αυτή οι έπικεφαλής τής Όμάδος ενημέρωσαν

τό κοινό γιά τίς έρευνες και τήν όλη τους προσπάθεια και μεταξύ άλλων παρουσίασαν και φωτεινές διαφάνειες από τίς έπισκέψεις τους στά σπήλαια και σπηλαιώδεις Ναούς του νησιού μας.

Χαιρετισμό άπηύθυνε ό Δήμαρχος Κυθήρων κ. Θεόδωρος Κουκούλης και τήν όλη έκδήλωση έκλεισε μέ έπίκαιρη προσλαλιά και συγχαρητήριες προσρήσεις του ό Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Σεραφείμ, εύχηθείς πλήρη ευόδωση των εργασιών και έρευνών τους επ' αγαθώ τής ιστορίας και τής προβολής του τόπου μας.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

«ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ:
ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ
ΔΑΠΑΝΑΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΠΑΝ. ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ:

Πρωτοπρ. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος
Άναπλ. Γεν. Άρχιερ. Έπιτρόπου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: ΔΟΜΗ Ο.Ε. 210 9310605

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ:

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΥΘΗΡΩΝ, ΚΥΘΗΡΑ 80 100
Τηλ.: 27360 31281, 31202 Fax: 27360 31202
E-mail: imkythiron@imkythiron.gr

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Ἡ διάνοιξις τοῦ παρακαμπτηρίου δρόμου τῶν Μυρτιδίων

Μετά ἀπό χρόνιους ἀγῶνες καί προσπάθειες τῆς Δημοτικῆς Ἀρχῆς Κυθήρων καί τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας ὑπερπηδῆθηκαν εὐτυχῶς τὰ ἐμπόδια καί οἱ δυσκολίες ἀπό πλευρᾶς Δασαρχείου Πειραιῶς καί μέ τήν ἀποφασιστική παρέμβασι τόσο τοῦ Διευθυντοῦ Διευθύνσεως Δασῶν κ. Δημητρίου Νάκου, ὅσο, καί κυρίως, τοῦ νέου Περιφερειάρχῃ Περιφέρειας Ἀττικῆς κ. Ἡλία Λιακόπουλου τό μακροχρόνιο ὄνειρο γίνεται πραγματικότητα.

σημαντικό γιά τήν διευκόλυνσι τῶν προσκυνητῶν τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρτιδιώτισσας μέ τὰ λεωφορεῖα, γιά τήν πυρασφάλεια τοῦ Μοναστηριοῦ τῶν Μυρτιδίων καί τήν ἀποκομιδή τῶν ἀπορριμάτων καί εὐχήθηκε ἀπό καρδίας γιά τήν ὅσο τό συντομώτερο ὀλοκλήρωσι τοῦ ἔργου. Συνεχάρη θερμά τόν Δήμαρχο κ. Θεοδ. Κουκούλη καί τό Δημοτι-

κό Συμβούλιο, τήν Ἐγχώριο Περιουσία καί τό Ἐκκλησιαστικό Συμβούλιο τῶν Μυρτιδίων, τόν Μηχανικό καί τόν Ἐργολάβο τοῦ ἔργου. Στή συνέχεια δόθηκε ὁ λόγος στόν κ. Δήμαρχο γιά νά ἀπευθύνει προσλαλιά πρός τούς παρισταμένους.

Ὁ Δήμαρχος κ. Θεοδ. Κουκούλης μίλησε συγκινημένος γιά τήν ἐναρξί καί τήν πρόοδο τῶν ἐργασιῶν τοῦ δρόμου, ἔργο γιά τό ὅποιο κυριολεκτικά ἐμόχθησε, καί στή συνέχεια εὐχαρίστησε ἐγκάρδια τούς συντελεστές τοῦ ἔργου καί ιδιαίτερα τόν Διευθυντή Διευθύνσεως Δασῶν κ. Δημήτριο Νάκο καί τόν Περιφερειάρχῃ Ἀττικῆς κ. Ἡλία Λιακόπουλο.

Τό ἔργο διανοίξεως τοῦ δρόμου προχωρεῖ σταθερά, ὑπό τήν σκέπη τῆς Μυρτιδιώτισσάς μας, καί ὄλοι εὐελπιστοῦμε νά περαιωθῇ τό ταχύτερο.

Ἐπειτα ἀπό τήν λήψι τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς Περιφέρειας Ἀττικῆς μέ ἀριθ. πρωτ. 1461/30-4-2010 μέ θέμα «Ἐγκριση ἐπέμβασης γιά τήν ἐκτέλεση τοῦ ἔργου: παρακαμπτηρίου δρόμος Μυρτιδίων» καί, ἀφοῦ βάσει τῆς ἐγκριθείσης σχετικῆς μελέτης τοῦ Τοπογράφου Μηχανικοῦ κ. Γεωργίου Συρμαλή δημοπρατή-

θηκε τό ἔργο, ἤδη ἄρχισαν οἱ ἐργασίες διανοίξεως τοῦ θρυλικοῦ πλέον αὐτοῦ δρόμου ὑπό τήν ἐπίβλεψι τοῦ κ. Συρμαλή καί τήν εὐθύνη τοῦ κ. Μιχάλη Πρωτοψάλτη, Ἀντιδημάρχου Κυθήρων.

Τό μεσημέρι τοῦ Σαββάτου τῆς 12/6/2010 ἐτελέσθη ὁ Ἁγιασμός γιά τήν εὐδῶσι τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἔργου ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη μας κ. Σεραφεῖμ καί τό Ἱερατεῖο. Ὁ Σεβασμιώτατος περιχαρῆς ἐχαίρετσε τό μεγάλο αὐτό γεγονός καί λίαν